Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...нэй 1921 оной ...брийн 21-hээ гарана | № 39 (14150) | 1976 оной февралиин 17, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ҮНДЭР ШАГНАЛААР АМАРШАЛНАБДИ

Социалис мүрысөөндэ онсо шалгарhан үйлэдбэриин залуу түрүүшүүлдэ Ленинскэ комсомолой шангуудые олгохо тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой тогтоол «Комсомольская правда» газетын февралиин 15-най номерто тунхаглагдаба. Шагналда хүртэгшэдэй тоодо манай республикын түлөөлэгшэд оролсобо гэбэл:

Промышленностиин, транспортын, барилгын, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын бригадир Александр Иванович РЯБКОВ, хүдөө ажахын талаар, Сэлэнгын аймагай «Темник» совхозой хонишодой бригадые даагша Цырендоржо Шиндакович ШИНДАКОВ гэгшэдтэ Ленинскэ комсомолой дээдын шан барюулагдаха болобо.

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

...1975 оной арадай ажа... түсэб болзорhоонь ...шалан дүүргэжэ, ...дэхи табан жэлээ ам...лтатайгаар эсэслэхээр ...эрhэн бүхэсоюзна со...алис мүрысөөндэ онсо ...гарhан Кабанскын ...аг КПСС-эй ЦК-гай, ...ССР-эй Министрнүүдэй ...едэй, ВЦСПС-эй ба ...КСМ-эй ЦК-гай дам...лгын Улаан тугта ...рэhэн тухай манай ...дэ урид толилог...hэн. Түс айма... партийно-ажахын ...хитэдэй зүблөөн дээ... профсоюзуудай об...мой соведэй түрүү... В. И. Титов энэ ...ын шагнал барюулба. ...имэ үндэр шагналда — КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн түс аймагай ажалшадай зүгhөө дэлгэрэнгы үгэ хэлэhэн КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь А. С. Берещинов арбадахи табан жэлдэ, мүн 1976 ондо хараалагдаhан арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб, үялгаяа сүм дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлхэ зуураа, бни байгаа арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ, эдеэ хоолой продукгнуудые бүри элбэгжүүлхэ зорилго бидэнэй урда табигдана гэжэ тэмдэглэбэ.

ТҮМЭР ЗАМАЙ УЛААН-ҮДЫН ОТДЕЛЕНИДЭ

...ЭР НЭРЭДЭ ХҮРТЭБЭ

...ССР-эй зам харилсаанай ...истерствын колле... профсоюзай ЦК ... замай хүдэл...нэдэй дунда дэл... 1975 оной мүры...ой дүн гаргаба. Улаан-... станциин М. И. Калинн... нэрэмжэтэ локомотивна ... электро-аппаратна ... слесарь Владимир ... үнгэрhэн жэлэй тур... эрхимээр хүдэлжэ, үн...үтээсэ түйлаhан байба. ...ыуу слесарь В. А. ...ков зам харилсаанай ...истерствын «эрхим мэр...тэн» гэhэн нэрэ соло...ржэ, Хүндэлэлэй дип... дурасхаалта бэлэгтэй...ибаба.

...СҮҮДХЭДЭ — 1000 КИЛОМЕТР

... Сибириин түмэр за... Улаан-Үдын отделениин ...ктив локомотивуудые ...еэр ябуулжа, арадай ...ыда хэрэгтэй ашаа ... шэрэхэ гэhэн зорилго ... табина. Станциин де...нууд, поезднуудые бү...эд, машинистнууд ло...вуудые сүүдхэдэ 1000 ...етр ябуулхын тула тэм...

...мэр замшад партиин ... съездын урда дэлгэрhэн ...эндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Поезднуудта тогтоогдоhон нормоhоонь 50 тонно хүрэтэр ашаан ехээр тээгдэнэ. Ашаатай поезднууд түргэнөөр ябуулагдана. Отделениин коллектив мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан дээрэhээ январь hарада ашаа шэрэхэ даабаряа амжалтатайгаар бэелүүлээ.

ДОГОВОР БАТАЛАГДАБА

Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив Шэтын отделениин коллективтэй мүрысэдэг юм. Һаяшаг Шэтын отделениин түлөөлэгшэд манай Улаан-Үдэ айлшаар ерэбэ. Мүрысэдэг коллективүүдэй түлөөлэгшэд 1975 оной хүдэлмэриин дүн гаргаба. Улаан-Үдын отделениин коллектив ашаа зөөхэ даабаряа 10,2 процентээр үлүүлэн дүүргэhэн байба. Шэтын түмэр замшад вагоной эрьесые 10,4 процентээр түргэдхэжэ, hайн үрэ дүн харуулба.

Мүрысөөтэ отделениинүүдэй коллективүүд 1976 оной даабари болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн зорилготойгоор социалис мүрысөөнэй договор хоорондоо баталбад.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ТАСС. ШЭНЭ ҺОНИН

ПАРТИИН XXV СЪЕЗДДЭ — АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

...оной промышленна ...приятинуудай ба барил...удай коллективүүд ...СС-эй XXV съездын хүн...лдэ габшагай ажалай ...адо жагсаад, шэн габьяа...ар хүдэлжэ байна. ...дын урда тээ абаhан ...р уялгануудаа амжал...йгаар дүүргэhэн тухай... олон коллективүүд эдэ ...уудта мэдээсэнэ.

...меровскэ областиин ...руголь» гэжэ үйлэдбэ... нэгэдэлэй «Юбилей... шахтын Социалис ...алай Герой Геннадий ...рнозой хүтэлбэрилдэг ...жэлэй эхинhээ хойш... 180 мянган тонно гэхэ гү, ... түсэбhөө гадуур 20 ...ган тонно шулуу нүүрhэ ...ан гаргаhан байна. ...СС-эй XXV съездын хүн...дэ абаhан уялгануудаа ...алтатайгаар дүүргээ. ...игуудай дүй дүршэлтэй ...ктив мүрысөө толгой... Евгений Мусохрановай ...илдог бригадын ажа...гаа бүтээсэ дээшэлүүл...онь туhалхые шидэhэн ...гаа. Дүй дүршэлтэй ме...ваторнууд тэрээндэ ...улагдаба. Мүнөө түс уур... хоёр коллектив жэл соо ...мон тонно шулуу нүүр... малтан гаргахын түлөө ...сэжэ байна. Нүхэр еhо... туhаламжын ашаар Е. ...храновай бригада забой... шулуу нүүрhэ малтан ...галгаа 1,5 дахин ехэдхэдэн арбаад тонно продукци нэмэжэ үгэхэ уялгатай.

Усть-Каменогорскын В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хара туулганай-цинкын комбинадай коллектив абаhан социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргэбэ. Тиихэдээ гүрэнэй шанарай тэмдэгтэй металл гаргалгаяа нилээд ехэдхэhэн байна.

Зүүн Сибириин С. М. Кировэй нэрэмжэтэ шахтын горнягууд түсэбhөө гадуур хэдэн арбаад мянган тонно шулуу нүүрhэ малтажа, съездын урда тээхи уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэhэн тухайдаа элидхээ.

Вильнюсэй станок бүтээлгын «Жальгирис» заводой хүдэлмэришэд жэлэй эхинhээ хойшо даабариhаа гадуур фрезерна өөрсэ шухаг гурбан станок бүтээбэ. Үнгэрhэн жэлдэ алмагдаhан металлаараа эдэниие бүтээгээ. Тингэжэ энэ коллектив КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудайнгаа гол зүйлнүүдэй нэгые бэелүүлhэн байна.

«Белорускалий» үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудайнгаа гол зүйлые болзорhоонь урид дүүргэбэ: даабариhаа гадуур 20 мянган тонно тук гаргаа. Нэгэдэлэй хүдэлмэришэд хоёр hарынгаа даабарие дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 3 мянган тонноhоо бага бэшэ минеральна үтэгжүүлгэ гаргахые шидэнхэй.

...Барнаулай «Химволокно» ...ка үйлэдбэриин нэгэдэлэй ...ллектив жэлэй эхинhээ ...йшо түсэбhөө гадуур 200 ...но утапа гаргаhан байна. ...ездын нээгдэтэр үшөө ...

(ТАСС-ай корр).

ЭНЭ НОМЕРТО УНШАГТЫ:

- Кабанскын аймагта Улаан туг барюулагдаба.
- КПСС-эй ЦК-гай проект зүбшэнэбди.
- Съездhээ съезд хүрэтэр.

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Улаан-Үдын аймагай Оронгын совхозой ахалагша хонишон Василий Тудупович Базаровай даадаг отарада мүнөө түл абалта түлэг дундаа. Нёдондо зуhагуудые даажа абаад харууhалжа байhан Василий Базаровтанай бүлэ 300 шахуу хурьга абаад, үхэл гарзада оруулангүй түлжүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишод З. Б. Радиаева, В. Т. Базаров.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

РЕПОРТАЖ. ЗАЛААГАЙ ХОНИШОДТО

Сагаан hарын гарабашье, газаа үбэлэй янгинама хүйтэн үшоол намдаагүй. Үдэрынь игаабари дулаан байбашье, үдэшэ, үглөөниинь шэмэрүүнээр тооhоржо, айлай гэрнүүдэй пеэшэнэй үрхөөр гараhан утаан газар сохин унаартуулна.

Бүхэли hүни хонидойнгоо хотон соо хурьгадай гарахые хүлеэн hахижа хоноhон Цыдып Дашанимаев үглөөгүүр эртэхэн гэртээ орожо ерэhээр:

— Мүнөөдэр газаамнай гайтайханаар хүйтэрхэнь лэ. Угайдхадаа баруун урдаhаа hалхилаад, хүйтэниинь улам шангадана аабы гэхээр, — гээд, түргэхэн сайлажа захалба.

— Зай, тиибэлнь, эхэ хонидоо байлгад гээд халуулаябди. Ехэ тэжээл эдихэ бэшэ аад, шанга хүйтэндэ даарража магадгүй, — гэжэ хонишон Цыбик Дондубонович Дашинимаев тодожо абан үгэлцэ.

Хонишод сайлаад, газаашаа гаража, хурьгашадынь хурьгадайнгаа байра тээшэ гэшхэлбэ. Ахалагша хонишон Еши-Дулма Цыремпиловна Цырендоржиева Цыбик үбгэнтэйгөө үбhэ, зелёнкынгоо хашаа соо орожо, hүрэг хонидойнгоо эдихэ үбhэ, зелёнко, полоомо холёод, шаргада ашажа гаргаба. Һүүлээрнь Еши-Дулма хурьгадайнгаа байра тээшэ ошохо үедөө, үбгэндөө хандан:

— Урдахи ехэ хашаа соогоо талха таряанайнь зүйл гаргаарай. Хохир хоргооhониинь ехэ болоо ёhотой. Мүнөөдэрhөө суглуулжа сэбэрлэхэбди, — гэжэ заабарилна.

Хурьгадай байра соо орон сасуу нарай хурьгадай шэнгэхэнээр маарлдаханнь ямар нэгэн хүгжэмэй утаар татаhандал эшхэрэн сууряатана. Хурьга абагшад Түмэн Будажапов, Цыдып Дашанимаев, Еши-Дулма Цырендоржиева гэгшэд хаамаг соогуураа ябажа, хурьган бүхэнөө анхаралтайгаар хараад, нарай хурьгадынь нэгэ — нэгээр абажа, эхэнүүдтэнь табиба. Һүүлдэ урид абтаhан хурьгадаа нэгэ доро хаамагhаа гаргахадань, хони, хурьгадай маарлдахань шэхэнэй дүлиирмөөр шууяшаба. Хурьга абагшад энэ үедэшье сүлөөгүй, hүрэг соогуураа тухагүй hүндэлжэ, хурьгадаа эхэнүүдтэнь абаашана.

Уданшьегүй хурьгадаа хүхүүлжэ дүүргээд, байраhаань гаргажа, талха тарянай зүйлөөр эдеэлүүлжэ, хашаа соо оруулба. Эгээл энэ үедэ Еши-Дулма Цырендоржиева:

— Хүбүүд, газаа хүйтэн. Хурьгалха дүтэлhэн хонидоо hайнаар хараарайгты. Газаа гараад, хүйтэндэ даарража магад, — гээд, Түмэн Цыдып хоёртоо захина.

— Һүнниндөө олон хонин хурьгалаа гү? — гэжэ Цыбик Дашанимаевай hонирхон, хурьгашадта хандахадань:

— 26 хонин хурьгалаа. Дүрбэниинь эхирлээ, — гээд Цыдып харюусаба.

Дурсагдагша отарада мүнөө 535 эхэ хонин харууhалагдажа, 480 гаран хурьган абтаад, өөдэргэнөөр түлжүүлэгдэнэ. Нёдондо эндэхи хонишод 100 эхэ хонин бүриhөө 90 хурьга абажа, абаhан уялгаяа дүүргээ бэлэй. Харин байгша ондо 100 эхэ хонин бүриhөө 95-hаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ зорилго урдаа табинхай.

— Хониднай дүрбэдэхиеэ хурьгалхань. Мүнөө үбhэ тэжээлээр дуталданагүйбди. Яhала бараг үбэлжэгдэжэ байна. Хурьга абалга энэ hарын 20 болотор дүүрэхэ, — гэжэ хонишон Цыбик Дондубонович Дашанимаев мэдүүлээ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Залаагай хонишод хурьга абахын хажуугаар хонидойнгоо хүшэ тамир алдуулхагүйе оролдоно. Үбhэ, hолоомо, зелёнкоhоо гадна, нарhанай шэлбүүhэ таhалгаряагүй хонидтоо эдюулдэг байна. Тиихэдэ хурьгадта үгтэхэ hайхан, шэмэтэй үбhэн амяарлагдажа, набшага тэжээл нөөсэлэгдэнхэй. Богонёор хэлэхэдэ Залаагай хонишод түл абалгаяа урагшатайгаар үнгэргэжэ, бүхы хурьгадаа үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлхэ дүүрэн аргатай.

Вл. ЖИГЖИТОВ.

Бэшүүрэй аймаг,
Бодонгуудай совхоз.

Ажалай фронтын түрүүшүүл

Ажалдаа элитэ ехэ амжалтануудые түйлаhанайнь түлөө социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ 1975 оной СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреадуудай дипломууд, тэмдэгүүд Кремль соо барюулагдаба.

Социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэд ба түрүүшүүлдэ — промышленностиин гол hалбаринуудай, хүдөө ажахын, барилгын, транспортын хүдэлмэришэдтэ, колхознигуудта, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ, түлөөлэгшэдтэ СССР-эй Гүрэнэй шангууд түрүүшынхеэ барюулагдаба. Энэнь хадаа ажалша хүнүүдтэ Коммунис партиин, Совет правительствын эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго хандуулгын үшөө нэгэ толотомо гэршэ жэшээ болоно гээд үндэр дээдын шангуудые барюулhан ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоров тэмдэглээ.

Таджигай ССР-эй Нурекскэ ГЭС-эй түрүүшын ээлжээе болзорhоонь урид ашаглалгада үгэхэ хэрэгтэ хабаадаhан слесарь-хабсаргагшадай бригадирнууд А. М. Шильников, М. К. Демко, Свердловскын «Уралэлектротяжмаш» заводой токарь-карусельщигуудэй бригадир С. А. Топорков гэгшэдтэ лауреадуудай дипломууд, тэмдэгүүд барюулагдаба.

Нёдондо үдэр бүхэндэ түрүү шахтернуудай бригаданууд мянган тонно нүүрhэ малтан гаргаhан байна. Ашагта малтамал абалгада шэнэ техникэ ашаглалгада ехэ амжалтануудые түйлаhан Кузбассhаа А. Т. Попов, М. В. Качесов, Донбассhаа В. Я. Денисенко, В. Н. Коломиец гэгшэд үндэр дээдын шагналда хүртөө.

«Красноярсклеспром» гэжэ нэгэдэлэй Пинчугска леспромхозой Ф. Т. Тахавневай толгойлдог нэгэдхэгдэмэл бригада нёдондо 300 мянган кубометр модо бэлэдхэhэн байна. Тэрээндэ, мүн энэ коллективэй тракторист А. Н. Ружиловта лауреадуудай дипломууд, тэмдэгүүд барюулагдаа.

Ехэ амжалтануудые түйлаhан, мал ажалай продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэhэн хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүүшүүл шагнагдагшадай дунда бии. Туркмениин хлопок ургуулагша Д. Елдашевта, Московско областиин hаалишан М. С. Громовада, мүн бусад түрүүшүүлдэ лауреадуудай дипломууд, тэмдэгүүд барюулагдаhан байна.

Үндэр дээдын хайра шагналнуудые абахадаа, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха халуун эрмэлзэлтэй байhанаа лауреадууд мэдүүлээд, коммунис байгуулалтын асари ехэ программа бэелүүлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа, дүй дүршэлөө элсүүлэн үгэхэбди гэжэ найдуулба.

(ТАСС-ай корр.).

РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС-тэ

АЖАЛАЙ ИЛАЛТААРНЬ ОМОГОРХОНОБДИ!

Арадай ажахын 1975 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын ба түсэбтэ юhэдэхи табан жэлые түгэсхэхын түлөө автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай, хото городуудай, хотын районуудай, районуудай, национальна округуудай, предприятинуудай, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, барилгануудай ба бусад эмхинүүдэй коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет хаража үзөөд, энэ асуудалаар тогтоол батлан абаба.

Эдэнэр илаhанда тоологдожо, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнагдаа гэбэл:

Автономито республиканууд, хизаарнууд, областьнууд

Арадай ажахын 1975 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын ба түсэбтэ юhэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэроссин социалис мүрысөөндэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаhанайнь түлөө —

Буряадай АССР,
Дагестанай АССР,
Чувашай АССР
Камчатска область,
Мурманска область,
Ярославска область.

Промышленностиин предприятинуудай арадай ажахын 1975 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын ба түсэбтэ юhэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэроссин социалис мүрысөөндэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаhанайнь түлөө —

Ставрополиин хизаар,
Липецкэ область,
Пермскэ область,
Тюменскэ область,
Ульяновска область.

1975 ондо газар ба мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэеэ, бэлэдхэлгэеэ ехэдхэхын ба түсэбтэ юhэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэроссин социалис мүрысөөндэ эгээл үндэр дүнгүүдые түйлаhанайнь түлөө —

Хойто-Осетиин АССР,
Яхадай АССР,
Амарай область,
Астраханска область,
Вологодско область,
Кировскэ область,
Костромской область,
Курска область,
Рязанска область,
Шэтын область.

Хото городууд ба хотонуудай районууд

Промышленна предприятинуудай арадай ажахын 1975 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын ба түсэбтэ юhэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэроссин социалис мүрысөөндэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаhанайнь түлөө —

Башкирай АССР-hээ
Нефтекаменск хото,
Стерлитамак хото,
Уфа хото
Буряадай АССР-hээ
Улаан-Үдэ хото
Дагестанай АССР-hээ
Махачкала хото
Кабардино-Балкарай АССР-hээ
Нальчик хото
Хальмагай АССР-hээ
Городовиковск хото
Карелиин АССР-hээ
Кондопога хото
Коми АССР-hээ
Инта хото
Мариин АССР-hээ
Йошкар-Ола хото
Мордвагай АССР-hээ
Ковылкино хото
Татарай АССР-hээ
Зеленодольск хото,
Казань хото,
Нижнекамск хото
Тувын АССР-hээ
Кызыл хото
Удмуртын АССР-hээ
Ижевск хото
Чувашай АССР-hээ
Новочебоксарск хото
Яхадай АССР-hээ
Мирный хото
Алтайн хизаарhаа
Барнаул хото,
Рубцовск хото
Краснодарай хизаарhаа
Краснодар хото,
Сочи хото
Красноярай хизаарhаа
Ачинск хото,
Норильск хото
Примориин хизаарhаа
Арсеньев хото
Ставрополиин хизаарhаа
Невинномыск хото,
Пятигорск хото
Архангельска областьhоо
Архангельск хото
Астраханска областьhоо
Ахтубинск хото,
Астрахань хотын Ленинскэ район
Белгородско областьhоо
Старый Оскол хото
Брянска областьhоо
Дятьково хото
Владимирска областьhоо
Ковров хото,
Муром хото
Волгоградска областьhоо
Волжский хото
Вологодско областьhоо
Сокол хото
Воронежско областьhоо
Воронеж хото,
Россошь хото
Горьковско областьhоо
Горький хото,
Дзержинск хото
Ивановска областьhоо
Иваново хото,
Кинешма хото
Эрхүүгэй областьhоо
Ангарск хото,
Эрхүү хото
Калининградска областьhоо
Советск хото,
Черняховск хото
Калининска областьhоо
Кашин хото,
Конаково хото
Калужска областьhоо
Обнинск хото
Камчатска областьhоо
Елизово хото
Кемеровскэ областьhоо
Прокопьевск хото,
Новокузнецк хотын Центральна район
Кировскэ областьhоо
Кирово-Чепецк хото
Костромской областьhоо
Кострома хото
Куйбышевска областьhоо
Куйбышев хото,
Чапаевск хото
Курганска областьhоо
Шадринска хото
Курска областьhоо
Железногорск хото,
Ленинград хотоhоо (хотын районууд)
Выборгскэ район,
Московско район
Ленинградай областьhоо
Кириши хото,
Тихвин хото
Липецкэ областьhоо
Елец хото
Магаданска областьhоо
Магадан хото
Москва хотоhоо (хотын районууд)
Бауманска район,
Ждановска район,
Краснопресненскэ район,
Тушинска район
Москвагай областьhоо
Жуковский хото,
Люберцы хото,
Подольск хото,
Химки хото
Мурманска областьhоо
Кировск хото
Новгородско областьhоо
Старая Русса хото
Новосибирскэ областьhоо
Бердск хото,
Искитим хото
Омско областьhоо
Омск хотын Куйбышевска район
Орловско областьhоо
Ливны хото
Оренбургска областьhоо
Бузулук хото,
Орск хото
Пензенскэ областьhоо
Сердобск хото
Пермскэ областьhоо
Гремячинск хото,
Лысьва хото
Псковско областьhоо
Псков хото
Ростовско областьhоо
Ростов-на-Дону хото,
Таганрог хото,
Шахты хото
Рязанска областьhоо
Скопин хото
Саратовска областьhоо
Красноармейск хото,
Ртищево хото
Сахалинай областьhоо
Южно-Сахалинск хото
Свердловско областьhоо
Асбест хото,
Качканар хото,
Нижняя Тура хото
Смоленскэ областьhоо
Гагарин хото
Тамбовско областьhоо
Тамбов хото
Томско областьhоо
Асино хото
Тульска областьhоо
Богородицк хото,
Новомосковск хото
Тюменскэ областьhоо
Ялуторовск хото,
Ульяновска областьhоо
Димитровград хото
Челябинска областьhоо
Магнитогорск хото
Шэтын областьhоо
Шэтэ хотын Железнодорожно район
Ярославска областьhоо
Ярославль хото.

(«Советская Россия» газетын февралиин 13-най номерhоо абтаба).

Хориин аймагай һонин

СОВХОЗДОО ТҮРҮҮ ЯБАНА

Һаяшаг, февралиин эхеэр Хүрбын совхоздо эхэ хонидые харууhалдаг хонишодой дунда түл абалгаар дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн согсологдобо.

Жэлэй эхинhээ хойшо эгээл олон хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байhан дүршэл ехэтэй ахалагша хонишон Цыденжап Балдандоржиевай толгойлдог отарын үрэ дүнгүүд ажахы дотороо булганhаа hайн гэжэ тодорбо. Эндэ январь hара соо 260 гаран хурьгад абтаад, нэгэшье түл гарза хоролтодо оруулагдангүй түлжүүлэгдэнэ. Энэ хонишоной даадаг коллектив түрэл партиингаа XXV съездын нээгдэхэ үдэр болотор бүхыдөө абаха ёhотой хурьгадаа абаад байха зорилготой.

Мүнөө үедэ 220 хурьга абаhан ахалагша хонишон Сергей Казазаевай даадаг эхэ хонидой отарын коллектив совхоз дотороо хоёрдохи hуури эзэлнэ. Энэ ажахыда мүнөө хамта 1200 гаран хурьгад абтанхай.

— Хонишон бүхэмнай партиин XXV съездэ нэрэтэй солотой ажалай бэлэг бэлдэхын тула, бүхы хүсэл оролдолгоео, арга шадабаряа гаргана, — гээд совхозой парткомой секретарь Эдуард Дансаранович Будаев хөөрэнэ.

ҺҮ ҺААЛИНЬ ДЭЭШЭЛНЭ

Аймагай томохон ажахынуудай нэгэн «Георгиевский» совхоз hү hааха ба гүрэндэ тушааха талаар үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ hураггүй hайн үрэ дүнтэй ябана. Хэрбээ 1975 оной февралиин 5-да 1938 центнер hүн hаагдаад байгаа hаа, харин байгша ондо энэ үе соо 2325 центнер hүн абтаа. Мүн баhа hү гүрэндэ худалдалгань хараа байса дээшэлээ.

Энэ ажахын hаалишад бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, даажа абаhан үнеэн бүриингөө hү шэмые нилээд дээшэлүүлээ. Жэшээнь, Ашангын отделениин дүй дүршэлтэй hаалишан М. К. Катина нёдондо үнеэн бүриhөө 3396 килограмм hү hаагаа. Нэгэдэхи отделениин hаалишан А. Матвеева гүрүү нүхэрhөө тиимэшье ехээр гээгдэнэгүй. Мүн баhа Ашангын залуу hаалишан Н. Катина 2559 килограмм hү hаажа ехэ амжалта түйлаа.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Партиин XXV съездэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976-1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэлгэ

МАТЕМАТИКА ЗААЛГА ТУХАЙ БОДОМЖОНУУД

Партиин XXV съездые угтуулан, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проект соо иигэжэ хэлээтэй: **«Эрдэмэй болон техникын һүүлэй туйлалтануудые хэрэглэн, шэнэ үйлэдбэринүүдые бии болгохо, хүдэлжэ байһан предприятинуудые шэнэдхэн хубилгаха ба шэнэ техникээр хангаха».**

Эдэ үгэнүүд техническэ дээдэ һургуулида хүдэлдэг багшанарай харюусалгые бүри дээшэлүүлнэ. Юундэб гэхэдэ. техническэ дээдэ һургуули дүүргэжэ гараһан мэргэжэлтэд хадаа үйлэдбэрие хүтэлбэрилхэ, тэрэнэй шэнэ технологие зохёохо, эрдэм-техникын дэбжэлтые улам түргэдхэхэ үүргэтэй байна бшуу.

Дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдые һайнаар бэлдэхэ асуудалай хурсаар табигдаад байха үедэ Зүүн-Сибириин технологическа институдай математикын кафедрын коллектив научно-техническэ дэбжэлтын шэнэ зүйлнүүдые, үйлэдбэриин хүсэндэ тэрэнэй ямараар нүлөөлһые хараадаа абан, өөрынгөө хүдэлмэрие ябуулна. Техническэ дээдэ эрдэмтэй мүнөөнэй мэргэжэлтэд ямар байха ёһотойб? Хэды мэргэжэлтэд хэрэгтэй болохоб? Гадна тэдэнэр эрдэмэй талаар ямар бэлэдхэлтэй байхаб? Эдэ асуудалнуудые бидэ зүбшэн хэлсэһэн байнабди.

Мүнөө үедэ дээдэ һургуулида һуралсалай богони болзор шэнэ мэдээсэлэй бүри ехэ боложо байһан ушар хоёрой хоорондохи зүрилдөөн улам хурсадана. Гэхэ зуура һуралсалай болзорые ехэ болгохын аргагүй. Тиимэһээ шанарынь дээшэлүүлхын тула һургалгын онол аргые нарижуулха шухала гээшэ ааб даа. Научно-техническэ дэбжэлтын эрилтэтэй зохилдуулан, һуралсалай удхада хубилалта оруулжа байха хэрэгтэй. Предмедүүдэй хоорондохи холбоое хараадаа абан, бэе бэеэ дабтадаг ушарые зайлуулха гэжэ оролдохоор. Математическа эрдэм мэдэсыень үргэдхэн, студентнэрэй ниитэ бэлэдхэлые һайжаруулан, наукын шэнэ-шэнэ туйлалтануудтай танилсуулха гээшэ гүнзэгы удхатай. Яахадааб гэхэдэ, мүнөө үе сагта үйлэдбэриин зорилгонуудые бэелүүлхэдэ, математикые хэрэглэдэг ушар улам бүри олоширжо, гүнзэгыржэ байна. Математикын оньһоор тайлбарилхын аргагүй гэжэ урдань тоологдодог байһан һалбаринуудта тэрэмнай мүнөө сэхэ оролсодог болонхой ха юм.

Иимэ болохолоороо, техническэ дээдэ һургуулида математикын болон тэрэнние зааха методикын программын удха тушаа асуудал табигдаха ёһоороо табигдана бшуу.

СССР-эй Дээдэ болон тусхай дунда һуралсалай министерствын дэргэдэхи научно-методическа соведэй һуралсалай-методическа комисси хадаа техническэ дээдэ һургуулида шудалагдадаг математикын курсын шэнэ программа зохёожо, 1974 ондо гаргаа һэн. Манай кафедра 1974 оной сентябриин 1-һээ эхилжэ, тэрэ шэнэ программаар хүдэлнэ. Программа хадаа сагай эрилтэтэй зохилдонги. Ниитэ-научна, ниитэ-инженерно болон тусхай предмедүүдые шудалхын тула тэрэ программа зохисотой эрилтэнүүдтэй болгогдонхой. Тиихэдэ инженер хүнэй хүдэлмэридэ дайралдадаг **математическа онол арга хэрэглэхэ дадалыень** хүгжөөхэ эрилтэ программа соо табигдаа.

Гэбэшье программа хадаа математическа зүйлнүүд тушаа информациин зарим хубине багтаанхай гээшэ. Харин ерээдүйн инженерэй хожомойнь үйлэдбэриин ажал ябуулгада эндэ оложо гараһан математическа эрдэмынь дутахагүй юм аа гү гэжэ панахаар. Энэ хадаа юрэл табигдаһан асуудал бэшэ, юм. Теэд һуралсалай богони болзор соо математикаар бүхы мэдээсэл үгэжэ хүсэ хүрэхын аргагүй. Гэхэтэй хамта математика гээшэмнай хүгжэжэл байдаг, ерээдүйн сагта үшөө ямар асуудалда харюусахаб, мэдэхын аргагүй.

Манай кафедрын коллектив шабинартаа математика тухай имагтал **информаци** үгэнгүй, харин **методологическа һуралсалда** анхаралаа ехээр хандуулдаг болонхой. Ондоогоор хэлэхэдэ, тэдэнние научна онол аргаар зэбсэгжүүлэн, шэнэ юумэнүүдые мэдэжэ абахадаа, тэдэнээ тархи соогоо гуримшуулжа шадахаар һургахаяа оролдонобди. Бодото ажабайдалай эрилтээр мүндэлһэн математикын эрдэмэй үүргэ угаа ехэ. Математикын юрэнхы асуудал бодото байдал хоёрнай нягта холбоотой гэжэ студентнэр ойлгохо ёһотой. Радикалтай алгебраическа уравнениинүүдые бодохын тула XIX зуун жэлдэ бии болгогдоһон **группануудай теори** гээшэ мүнөө сагта хайшан гээд теоретическэ физикэдэ, кристалл шэнжэлдэг эрдэмдэ шухала үүргэ бэелүүлдэг болооб? Анхандаа имагтал математикадаал хэрэгтэй байһан аад, электронно-тоололгын машинануу**дые, дискретнэ оньһожоруулгын хэрэгсэлнүүдые** зохёолгодо математическа логико хадаа хайшан гээд тон хүсэтэй практическа «инструмент» боложо үгэоб?

Эдэ мэтын асуудалнууд студентнэрэй һонирхолые дээшэлүүлжэ, тэдэнэй ухаан бодолой гүйсые түргэдхэдэг байна.

1962—1963, 1963—1964 болон 1971—1972, 1973—1974 онуудай һуралсалай жэлнүүдтэ һураһан бүлэгүүдэй календарна түсэбые, журналнуудай баримтые шэнжэлээд байхада, 1-дэхи курсын түрүүшын семестртэ дүрбэн часай оролтын лекци уншахаар гэһэн тобшолол гарана. Тиихэдээ алибаа юумые мэдэжэ абахын тула диалектическэ онол аргада түшэглэдэг һуралсалай үедэ лекцинүүдэй болон практическа хэшээлнүүдэй үүргэ тушаа тогтохо шухала. Һүүлдэнь дунда һургуулиин математикаар юун үзэгдэһэн байнаб, тэрэниинь дүнлэн, дээдэ һургуулида үзэгдэхэ математикын эрдэмэй удха шанар тушаа хэлэгдэхэ.

Түрүүшынгээ лекци уншахаһаа түрүүн, институтда орогшодой шалгалтын хүдэлмэрие шэнжэлхэ, өөһэдтэйнь хөөрэлдэхэ хэрэгтэй. Хэр зэргэ бэлэдхэлтэй хүнүүд һурахаяа орооб гэжэ мэдээд байхадаа, лекциеэ ямараар уншахабиб гэжэ тодорхой зорилго табиха болоно. Түрүүшээр лекциеэ эхилхэһээ урид хэрэгтэй байгаа һаань, ябууд һуралга хэжэ. математикаар мэдэхэ байһан ойлгосонуудыень һануулжархихада болохо. Шэнэ материалаа хөөрэхэдөө, хэрэгтэй жэшээнүүдые харуулан, зарим теоремэнүүдые гэртээ тайлбарилхыень даалгаад, хүшэрнүүдыень практическа хэшээлдэ хаража үзэхэ юм.

Дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдэй бэлэдхэлые саашадань һайжаруулхын тула иимэ юумэнүүдтэ анхарал хандуулхаар гэжэ һанагдана:

1. Һуралсалай үедэ математическа ойлгосын уг удхада студентнэрэй һаналые тусхайгаар тогтоохо. Юуб гэхэдэ, математикые тон һайнаар мэдээд лэ байбал, тэрэнние эрдэмэй зэбсэг болгожо шадахаш.

2. Математикын һуралсал гээшэ студентнэрэй эрдэм мэдэсые гүнзэгырүүлхэ, бэлигыень хүгжөөхэ зорилготой байха ёһотой. Тиихэдэ ерээдүйн мэргэжэлтэдые научна, инженерно, эмхидхэлэй ажал ябуулгын онол аргаар хангаха ёһотой.

3. **«Операцинуудай шэпжэлэлгэ»** гэжэ һая мүндэлһэн математическа шэнэ эрдэмые шудалха асуудалнуудые программа соо хараалха шухала. Энэ эрдэм хадаа **зорилгоёо бэелүүлхэ зам бэдэрэлгын** онол аргануудые шэнжэлдэг юм.

4. Городой дээдэ һургуулинууд республикын дунда һургуулинуудтай харилсаа холбоо байгуулха ёһотой. Юундэб гэхэдэ, эдиршүүлэй научна эрдэм мэдэсэ хадаа һургуулида бүрилдэхэ. Тиимэһээ **дээдэ мэргэжэлтэй кадрнуудай бэлэдхэлэй шанар юрэнхы дээрээ һургуулида үгтэдэг эрдэм мэдэсэһээ дулдыдадаг гээшэ.** Республикын дунда һургуулинуудта хүдэлдэг түрүү багшанарай хабаадалгатайгаар дээдэ болон дунда һургуулинуудай дүтын холбоон тухай асуудалаар научно-практическа конференцие һаяын сагуудта зарлаа һаа, ехэл һайн байгаа.

Б. ЗОМОНОВ,
Зүүн Сибириин технологическа институдай математикын кафедрын ахамад багша.

БАУНТЫН БЭРХЭ МАЛШАН

Бригадирай малай хорёо соо ороходо, бурууннуудынь сэл ногоон, хонщуухан хангалтай үбһэ амтархан эдижэ байба. Улаа малаан зүһэтэй буруу эзэеэ абаһаар танижа, хажуудань дүтэлөн ерээд, юумэ эрниэншүү дулаахан хоншоороороо гарыень үнэрдэнэ. Энээхэн буруунайнгаа зан мэдэхэ болоһон тэрэ хармаанаа һуулинка зүһэмэг хилээмэ гаража эдюулхэ үедөө «Энэ баарһамни хүсэд тобиржожо, эжэл бурууннуудаа булиха тооной боложо байна ха юм» гэжэ бригадир Цыренжаб Цыденжапович досоогоо урмашан бодоно. Һүрэг мал соогоо тэрэнэй ябажа хараха үедэ, толгойдонь элдэб бодол түрэжэ, урдахи жэлнүүдэйнгээ бэрхэшээлтэ сагые, хүшэр хүндэ ажалаа тэхэрюулэн һанана.

Нэгэтэ Цыренжаб Цыденжаповичай малаа адуулжа ябахада, гэнтэ аадарлажа, ехээр хүйтэрбэ. Бүхэли үдэртөө һүрэгөө манаһан малшан үдэшэлэн тээ гэртээ бусахадаа, эгээл туранхай, һулахан бэетэй улаа малаан буруугаа үгылбэ. Гүүртэдээ хүрэһөөр тэрэ Ирина Петровна һамганайнгаа «сайлаад, дулаасаад ошыш» гэһээр байтар, мориндоо мордожо, үнеэхи буруугаа бэдэрхээ урид ябаһан бэлшээри тээшээ галгюулаа һэн.

Бороошье замхаха юм бэшэ. Тэрэ нэбтэ норобошье, хүбшэ тайга, шэдхэ шэрэнги соогуур, жалгын эрьеэр нилээд махажа, үнеэхи үгы болоһон борсогорхон буруугаа бэдэрнэ. Оложо ядахадаа Цыренжаб намаг налхи сөөрэмүүдэй эрьеэр тойрон ябажа, хирэ-хирэ болоод лэ бороогой шааяан соо шагнаархаашье. Теэд бүрууль олдохо юм бэшэ. Бүри харанхы боложо байхада, Цыренжаб буруугаа гэнтэ обёоржорхибо.

Борсогорхон бэетэй буруунь хонхосог газарта унажа үеэдэшэнхэй, бодожо шадахаяа болёод хэбтээбэ. Бригадирай мориноо түргэн буужа, буруугаа үргэн бодхоходо, тэрэнь хүл дээрээ тогтожо ядаа байба.

Цыренжаб һүни оройхон гэртээ ерэжэ, һамгантайгаа үнеэхи буруугаа дулаан гэртээ оруулаад, бүлеэн сай шудхажа, аминиень абараа бэлэй.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо бригадир һургуулида һурадаг Юра, Андрей хүбүүдтэйгээ улаа малаахан буруугаа хайрлажа, хододоо өгшөөн, һайнаар харууһалжа захалаа һэн. Тиин Улаадай буруухан түргөөр заһаржа, сэбэршье, томошье, эзэнээ дахадаг болоһон гэхэ.

Цыренжаб Цыренжапович Цыденов мүнөө 40 наһанай хүн. Олон жэлдэ мал ажалда хүдэлхэдөө, тэрэ хэды шэнээн олон мал тобиржуулан таргалуулааб?

Түргэн урасхалта Витим мүрэнэй эрьедэхи, Барта гэжэ нютагта Цыренжаб түрэһэн юм. Балшар багахан наһанһаа хойшо эхэ эсэгэтэйгээ хамта мал адуулалсаһан байха. Һүүлээрнь тэрэ трактористын мэргэжэл шудалаа, түмэршэ дарханааршье, адуушанааршье хүдэлөө юм. Зүгөөр малшанай ажал тэрэнэй сэдьхэлдэ эгээл дүтэ шэнгеэр һанагдадаг байһан гэхэ.

Түрүүшээр нютагайнгаа Сахалинай һаалиин фермэдэ бригадираар хүдэлһэн байна. Энэ тушаалда хүдэлхэнь Цыренжабта хүнгэн хэрэг бэшэ һэн. Фермээ үбһэ тэжээлээр саг соонь хангаха хэрэгтэй. Түлеэгээр халта таһалдабал, һаалиншад амар һуулгахагүй. Эдэ бүгэдые эмхидхэхэ, гуримшуулхын тула бригадир харюусаха ёһотой. Теэд харанхы үглөөнһөө үдэшэ орой болотор хүдэлжэ, гэрэ бүхы ажалаа хэжэ үрдеэд, бүтээгээд лэ байдаг һэн.

Удаань колхозой правлени тэрээндэ урдынхиһаань нэгэшье хүнгэн бэшэ ажал — буруу, хашарагуудые харууһалха гүүртын бригадираар томилоо һэн. **Удангүй тэрэ хүдэлмэридөө дүтэлэн. Хамнига-Нуга гэжэ газарта гэр бүлөөрөө зөөжэ ерэһэн байна.**

Абаһаар тэрээндэ амжалта тиимэ бэлэхэнээр туйлагдаагүй. 300 шахуу буруу гарза хоролтогүйгөөр харууһалха харюусалгата ажал даажа абаад байхадань, түрүүшын үбэл ехээр хүйтэржэ, малай тэжээл илангаа дэбдихэр ходол дуталдахаяа һанажа, хүйтэ абажа, доторой үбшэндэ нэрбэгдэһэн буруунуудай үхэл гарзада орохо ябадал али олон ушараа.

Зүгөөр коммунист Цыбеновэй шадамараар хүтэлбэрилһэнэй ашаар малшад ушарһан бэрхэшээлнүүдээ дабажа гараһан юм. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй болон малшадай хамтын оролдолгын ашаар тус бригадын байдал эрид һайжаржа захалаа. Малай байра заһабарилагдаа, саг соогоо дулаалагдаа, үхэршэдэй байха гэрнүүд шэнээр баригдаа. Уданшьегүй гүүртэдэ уһа бүлеэдхэхэ түхеэрэлгэ хэгдэжэ, үбшэлһэн гү, али хүшэ тамирга алдаһан мал байлгаха тусхай түхеэрэгдээ һэн.

Удаадахи жэлнүүдтэ [illegible] гадын малшад [illegible] малай дэбдихэр-хохир бэлдэдэг болоһон [illegible] на. Цыренжабай [illegible] үбэлэй бууса шадарай [illegible] гаад гектар газар [illegible] лэгдэжэ, тэндэ зелёнк[illegible] ригдадаг болоо һэн.

Эдэ шухала хэмжээ[illegible] ганудай аша үрэ [illegible] харагдаа. Коммунист [illegible] новэй бригада хоёрдо[illegible] лээ аймагай малшада[illegible] лис мүрысөөндэ түрүү [illegible] эзэлжэ ябана. Бри[illegible] шье ажал үндэрөөр [illegible] дэжэ, тэрэнэй сээжэдэ [illegible] нэй түрэһөөр 100 жэ[illegible] баярай медаль ялар[illegible] Буряадай АССР-эй [illegible] но Соведэй Прези[illegible] Хүндэлэлэй грамотаар [illegible] дахинаа шагнагдаа.

Нүхэр Цыбеновэй [illegible] дын малшад илангаяа [illegible] хи табан жэлэй үедэ [illegible] дүн туйлаһан юм. [illegible] зунай үедэ даажа аба[illegible] лайнгаа тус бүриин [illegible] рые сүүдхын 1.000—[illegible] граммаар, харин үбэл[illegible] граммаар нэмээжэ, [illegible] мал гарзалхаа б[illegible] Буряад ороноймнай эг[illegible] лын хойто зүгтэхи ш[illegible] хүйтэн уларилтай Баун[illegible] тагта иимэ амжалта ту[illegible] гээшэ бэлэн хэрэг б[illegible]

Һаяхан бригадир Ц[illegible] новтэ 1975 оной [illegible] «Аймагай эрхим м[illegible] гэһэн хүндэтэ нэрэ зэ[illegible] гогдоо.

Мүнөө үедэ бригадын [illegible] шэд малай үбэлжэлгэ[illegible] тэй һайнаар үнгэргэжэ, [illegible] лаһан амжалтаа түрэл[illegible] мунис партиингаа [illegible] съездэ зорюулхаар [illegible] на.

В. ЧУНА[illegible]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. [illegible]бенов.

Авторай ф[illegible]
Баунтын аймаг.

ТҮМЭРЭЙ ХАЯДАҺАН— ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ШУХАЛА ЗҮЙЛ

Оронойнгоо экономикые хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула бидэнэр түмэр булад тон ехээр хайлуулан гаргажа, трактор, машинануудые, элдэб зүйлэй станогуудые, оньһон түхеэрэлгэнүүдые олоор бүтээхэ болонобди. «1980 ондо 160—170 миллион тонно булад хайлуулан абадаг болохо» гээд партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект дотор хэлэгдэнэ. Манай парти, правительство булад ехээр хайлуулан гаргаха хэрэгтэ иимэ ехэ анхарал табина.

Булад хайлуулан абаха хүдэлмэридэ бүхы совет арад хабаадалсана гэхэдэ алдуу гарахагүй. Юуб гэхэдэ, булад үйлэдбэрилгэ улам ехэ болгохын тула түмэрэй хаядаһа ехээр суглуулха, ашаглаха ёһотой. Энэ шухала хэрэгтэ олохон хүн зон болон предприятинууд хабаадалсадаг. Һургуулиин хүүхэд тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой. Манай Буряад ороной ажалшад жэлдээ хэдэн зуун мянган тонно түмэрэй хаядаһа суглуулжа, оронойнгоо металлургическа предприятинуудта эльгээдэг.

Республикымнай ажалшад үнгэрһэн жэлэй даабариһаа гадуур 1.400 тонно түмэрэй хаядаһа гүрэндөө тушаагаа. Улаан-Үдэ хотын промышленна предприятинуудай коллективүүд илангаяа шалгараа һэн. Эдэнэр хараалагдаһан даабаряа 1840 тонноор үлүүлэн дүүргээ.

Сэлэнгын аймагай ажалшад 1975 оной даабариһаа гадуур 590 тонно, Баргажанай, Кабанскын аймагуудай ажалшад 85—85 тонно түмэрэй хаядаһа тушааһан байха юм. Улаан-Үдын хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой, ЛВРЗ-гэй, «Теплоприбор», «Электромашина», прибор бүтээлгын заводуудай коллективүүд түмэрэй хаядаһа суглуулха даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Гэбэшье зарим ажахынуудай, **промышленна предприятинуудай коллективүүд** энэ шухала хэрэгые бага тоодоггүй гэхэ гү, али түмэрэй хаядаһа суглуулха ажалда хайша хэрэгээр, хойрогоор хандадаг байха юм. Жэшээлхэдэ, Шэнэ-Бэрээнэй механическа заһабариин заводой, Ивалгын үйлэдбэри- туршалгын ажахын, Тарбагатайн «Сельхозтехника» нэгэдэлэй коллективүүд жэлнээ жэлдэ даабаряа дүүргэдэггүй байха юм. Эдэ коллективүүд яахадаа түсэбөө дүүргэхэеэ болиһон коллективүүд гээшэб? Энэ асуудалда түмэрэй хаядаһан орой олдоногүй гэжэ харюусадаг. Тиимэһээ Буряадай «Вторчермет» управлениин мэргэжэлтэд шалгалта хэжэ үзэһэн байна. Дээрэ дурдагдаһан ажахынуудай хашаа соо хэрэглэлһээ гараһан оньһон түхеэрэлгэнүүд, түмэр гүдэгэнүүд хэдэн тонноороо хура бороодо жэбэржэ хэбтэнэ гэжэ элирүүлэгдээ.

Эдэ дурдагдаһан ажахынуудай **коллективүүд** түмэрэй хаядаһа багаар суглуулха мүртөө, энээнээ тушаахадаа гүрэнэй стандартын ёһо гуримуудые сахидаггүй байха юм. Эдэнэр шэрэм, булад, бронзо детальнуудые сүм худхажархидаг, тиигэжэ үлүү ажал гаргадаг, түмэрэй хаядаһа металлургическа предприятинуудта саг болзор соонь эльгээхэ хэрэгтэ һаад ушаруулна.

Түмэрэй хаядаһа һайнаар сорт сортоорь илгаад тушаагаа һаа, ажахынуудташье, гүрэндэшье эша туһатай. Һайн шанартайгаар суглуулагдаһан 1 тонно түмэрэй хаядаһанай түлөө 40—52 түхэриг, түмэр, булад ба шэрэм детальнуудай сүм худхаршаһан байбал, оройдоол 23 түхэриг түлэгдэдэг юм. Саашадаа түмэрэй хаядаһа тушаахадаа эдэ бүгэдэн тухай һайса бодомжолжо үзэхэ хэрэгтэй гэжэ һананаб.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ түмэрэй хаядаһа бүри ехээр суглуулжа, даабаряа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула республикымнай ажалшад ехэ оролдолго гаргаха болоно. Ажалшадай, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые улам дээшэлүүлхэ бологдоно. **Түмэрэй хаядаһа суглуулха һара бүриин даабариин дүүргэлтые хинан шалгажа байха тусхай бүлэгүүдые городской, аймагай гүйсэдхэхэ комитедүүдэй дэргэдэ эмхидхээ һаа, ехэл һайн бэлэй.**

Түмэрэй хаядаһа ехээр суглуулжа, даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ зорилготойгоор социалис мүрысөө КПСС-эй Улаан-Үдын горком, КПСС-эй райкомууд, партийна болон профсоюзай организацинууд үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэхэ бэзэ гээд һанагдана. Тиигэбэл арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари үлүүлэн дүүргэгдэхэл байха.

Б. БЕРЛОВИЧ,
Буряадай «Вторчермет» управлениин ахалагша инженер.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив локомотивуудые түргэнөөр ябуулжа, арадай ажахын ашаа шэрэлгэ дээрэ һараһаа һарада үндэр бүтээсэ туйлана. Энэ коллектив үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, СССР-эй зам харилсаанай министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаха болобо.

Түмэр замай Улаан-Үдэ станциин коллектив эрхим түрүү ажалаараа олоной дундаһаа шалгаржа ябана. Эдэнэр үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталай даабари амжалтатайгаар бэелүүлжэ, СССР-эй зам харилсаанай министерствын, профсоюзай ЦК-гай хоёрдохи мүнгэн шанда хүртэжэ, урмашаба.

Эдэ түрүү коллективүүд партиин XXV съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ЭД БАРААН ЭЛБЭГЭЭР ХУДАЛДАГДАА

Манай Улаан-Үдын «Универмаг» магазинай коллектив 1976 ононгоо түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм.

Үнгэрэгшэ январь һарада магазинаймнай бүхы таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд оролдосотой бэрхээр ажаллажа, эд бараа наймаалха түсэбөө 104,9 процент дүүргээ. Магазинаймнай олон таһагууд түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэжэ, ехэ хэмжээнэй эд бараа наймаалаа.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада, илангаяа һүүлшын жэлдэ, урагшатай һайнаар ажаллаһан бүд наймаалдаг таһагайхид январь һарынгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргээ. Таһагые даагша, Т. М. Григорьева ажалаа шадамараар эрхилнэ.

Эхэнэрэй, мүн [illegible] дэй хубсаһа наймаа[illegible] таһагайхид, три[illegible] галантерей, радио, [illegible] визор, амһарта най[illegible] даг таһагайхид үнгэ[illegible] һарын туршада ор[illegible] сотой һайнаар ажа[illegible] Һарын туршада тү[illegible] гадуур 53 мянган [illegible] гэй эд бараа найма[illegible] бди.

Т. СУРИ[illegible]
«Универмаг» мага[illegible] ахалагша эконо[illegible]

СОВЕТ-ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

МОСКВАДАХИ А. Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой коллектив предприятиингаа конструкторнуудай зохёоһон КШ-260 «ЗИЛ» түхэлэй холодильнигуудые олоор бүтээлгэ гаргажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ОТК-гай хинагша коммунист Г. Н. Федотова холодильнигуудай шанарыень шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

КИЕВСКЭ ОБЛАСТЬ. Чернобыльска атомна электростанциин барилга дээрэ эршэтэ габшагай ажал бурьялна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: атомна электростанциин барилгын участогуудай нэгэн.

ТАСС-ай фотохронико.

СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДАЙ БРИГАДА ТҮРҮҮЛНЭ

ЖДАНОВСК (Азербайджанай ССР). (ТАСС-ай корр. В. Беляевский). Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй XXV съездын делегат Сардар Имралиевай толгойлдог В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ совхозһоо нэгэдхэһэн оньхожоруулагдамал бригадын хлопок ургуулагшад Азербайджанда түрүүлэн газараа борнойлжо дүүргэбэ.

Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ бригада эртээнһээ бэлдэһэн байгаа. Сеялканууд, мөөртэ тракторнууд заһабарилагдажа дүүргэгдээ. 240 гектар дээрэ үргэн зуруудаар хлопок һуулгагдаха юм. Мүнөө талмайда суперфосфат ба нютагай утэгжүүлгэнүүдые гаргажа байнхаи. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ С. Имралиевай бригада мянгаад тонно хлопок гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 1,5 дахин ехэ ургаса хуряаха уялга абаһан байна. Бүхы ургасаяа машинаар хуряахаар шиндэнхэй.

АЖАЛАЙ БААТАР — ПАРТИИН СЪЕЗДЭ

ТАЛЛИН. (ТАСС-ай корр. К. Койтметс). КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудайнгаа шухала пунктые дүүргэһэн тухайдаа партиин XXV съездын делегат, Социалис Ажалай Герой, «Балтийская мануфактура» гэжэ текстильнэ комбинадай бүд нэхэгшэ Зинаида Агафонова мэдээсэбэ. Жэлэй эхинһээ хойшо тэрэ түсэбһөө гадуур 25 мянган метр утаһа, һэбэрдэжэ гаргаһан байна.

Түрүү хүдэлмэрилэгшэ улам олон түхеэрэлгэнүүдые хангахын түлөө Эстонидо дэлгэрһэн хүдэлөөнэй үүсхэлшэ болонхой. Мүнөө тэрэ нормын ёһоор 19-нэй орондо 31 станок дээрэ хүдэлнэ. Республикын олон бүд нэхэгшэд З. Агафоновагай үүсхэлые дэмжээ.

Үйлэдбэриин ветеран түхеэрэлгэнүүдые һайн мэдэдэг юм. Утаһанай таһархадань түргөөр усадхадаг байна. Энээнэй ашаар тэрэ час бүхэндэ түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад метр бүд нэхэнэ.

ХАРТААБХАШАД ТАРИЛГАДА БЭЛДЭНЭ

БРЯНСК. (ТАСС-ай корр. Д. Кузнецов). Клетнянска районой ажахынууд энэ жэлэй ургасын талмай дээрэ нютагай утэгжүүлгэнүүдые гаргаха даабаряа областа дотороо түрүүлэн дүүргэбэ. 270 мянган тонно гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеэһээ хоёр дахин ехэ утэгжүүлгэ хээрэ гаргагдаа. Тиихэдэ 100 мянган тоннноһоо бага бэшэ утэгжүүлгэ тарилгада дээрэ гар хаража хараалагдана.

Областиин бусад ажахынууд утэгжүүлгэ бэлдэхэ хүдэлмэрнеэ болзорһоо урид бэелүүлхэ байнхай. Газарай үрэжэл дээшэлүүлхын тула 700 гаран отряд поли дээрэ ажаллажа, 6,5 миллион тонно нэг шэбхэ хээрэ гаргаа. Брянскэ областадо 120 мянга гаран гектар дээрэ хартаабха һуулгагдаха юм. Энэ талмайнгаа гектар бүхэнһөө 140—150 центнерһээ бага бэшэ хартаабха малтан абаха хараатай.

1976 ОНОЙ ҮНДЭР БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

СМОЛЕНСК. (ТАСС-ай корр). Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолдо харюусажа, Смоленскэ областиин хүдөөгэй ажалшад «Үндэр баян ургасын үндэһэ һуури табиха!» гэһэн уряа доро социалис мүрысөө дэлгэрүүлбэ.

505 гектар талмайн гектар бүхэнһөө 35 центнер ороохо хуряажа абахые шиндэһэн малай үүлтэр һайжаруулдаг «Рассвет» гэжэ заводой А. С. Смирновой хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдамал звено энэ үүсхэл гаргаһан байгаа.

Улһашад, овощ ургуулагшад үндэр уялгануудые абаба.

Областиин колхоз, совхозуудай ажалшад түрүүшүүдэй үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ байна. Монастырщинска районой «Восход» колхоз һүүлэй гурбан һара соо 12.5 мянган тонно [illegible] гаргаа. Энэнь хараалагдаһан даабариһаа хоёр дахин үлүү юм. Смоленскэ районой «Красный доброволец» колхоз тарьяалангай гектар бүхэндэ 40 тонно нютагай утэгжүүлгэ гаргагдаа, оньһото техника заһабарилагдаа.

Областиин автомоби[illegible] нүүд хүдөөгэй ажал[illegible] эдэбхитэйгээр туһа[illegible] 1976 оной үндэр баян у[illegible] сын түлөө тэмсэдэг т[illegible] колоннонууд эмхид[illegible] Эдэнэр түхэреэн сүүд[illegible] наг шэбхэ хээрэ шэ[illegible] гаргана.

КУБАНИИН КУКУР[illegible] ЭЛЬГЭЭГДЭБЭ

КРАСНОДАР. (ТАСС-ай корр). Түрүүшын ар[illegible] мянган тонно кукур[illegible] эрхим һайн үрэһэ х[illegible] Кубаньһаа Алтайн хиза[illegible] Волгоградска, Сарат[illegible] Белгородско областьну[illegible] ажахынуудта эльгээгдэбэ.

Краснодарай хизаар [illegible] хим һайн сортын 180 [illegible] ган тонно кукурузын [illegible] жэл бүхэндэ абадаг. [illegible] Энэнь Россин Ф[illegible] бүхы ажахынуудай [illegible] хахал хубиинь болоно[illegible] предприяти тарилгын [illegible] риал бэлдэдэг.

Хойто Кавказай т[illegible] замшад хабарай тар[illegible] үрэһэ хуранхые бусад [illegible] стьнуудай ажахыну[illegible]

ТҮРҮҮШЫН ХҮРГ[illegible]

КОМСОМОЛЬСК-АМУРЕ (Хабаровск[illegible]). (ТАСС-ай корр). [illegible] хотодо Амар мүрэн [illegible] баригдажа байһан [illegible] гүүрэй [illegible] пролёдуудые хэбсэрг[illegible] ла оройдоол хоёр [illegible] биха хэрэгтэй юм. 1,5 [illegible] үүд энэ ехэ мүрэн [illegible] хэгдэнхэй. Гүүр [illegible] метр утатай [illegible] эхэ хүүргын һуури [illegible] мүрэнэй хабд сооһи [illegible] гаа дээрэ табигдаж[illegible]

БЕЛООЗЕРСКО СЕЛЬСОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ЖЭШЭЭТЭ АЖАЛ

Съездһээ съезд хүрэтэр

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэлгэдэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнгаа, үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэйнгээ, продукциин шанар һайжаруулһанайнгаа түлөө Зэдын аймагай Ленинэй орденто Борьёогой совхоз КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ ажалай ...эн габьяагай түлөө» гэһэн дурасхаалта тэмдэгээр, дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа, ВДНХ-дахи Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

Борьёогой совхоз Белоозерско сельсоведэй мэдэлэй газар дээрэ оршодог юм. Иимэ үндэр үрэ дүнгүүдые туйлалгада сельсоведэй, тэрэнэй депутадуудай оруулһан хубита горитойхон байха.

Мүнөө энэ хуудаһанда тус сельсоведэй бэрхэ бэрхэ депутадуудай ажал хүдэлмэри тухай тобшо тэдыгээр ниитэлэн харуулхамнай.

ДЕПУТАДУУДАЙ ОРУУЛҺАН ХУБИТА

...май Зэдын аймаган ...озерско сельскэ Сове... мэдэлэй газар дээрэ ор... коллективууд КПСС-... ЦК-гай XXIV съездын ...н тогтоолнуудые ...хын түлөө ниилэдгүй-... эршэтэйгээр хүдэлөө ... тэмдэглэхэ шухала. ...хи табан жэлэй түсэ-... ...үргэлтэдэ депутадуу-... оруулһан хубита горитой... байха. Манай сельскэ ...эй мэдэлэй газар дээрэ ...эй орденто Борьёогой ... оршодог юм.

...скэ Совет, тэрэнэй ...дком мүн саг үргэл-... комиссинууд совхозой ...ын хүгжэхын, хотой ...үүдай улам болбосон ... болохынь түлөө ... анхарал хандуулдаг ... Юһэдэхи табан жэ-... ...э түсэб болзорһоонь дүүргэхэ талаар совхо-... ...ллективэ социалис мү-... үүсхэдэг заншалтай ...нэнниисэнь сельскэ Со-... болохоор дэмжэжэ, ... байгаа.

...л ажалай продукци ...үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ ... түсэбөө дүүргэхэдээ, ...түрүүн малай үүлтэр һай-... ...улһан, дулаан байраар, ... хүрэхэ үбһэ тэжээлээр ... байна. Гурбан жэл ... гасуурай үргэлжэ-... һаань, хүдөө ажахын ... гүрэндэ тушааха ... табан жэлэйнгээ ...ри ороо һо таряагаар ... процент, мяхаар 105,7 ...нт, һүөөр—116,7 про-... һооһоор — 100,5 про-... дүүргэжэ шадаа.

...хозоймнай гол үйлэд-... хонин ажал юм. Табан ... хугасаа соо 100 эхэ ... бүриһөө 100 гаран ... хурьган абтаа.

...абалгын харюусалга-... ...ын захалхаһаа урид ...эхэ комитедэй гэшүүд ...ажахын саг үргэлжын ...ын гэшүүдтэй хамта ...лэй хүдэлмэриин яба-... ...гажа, байһан дутаг-... ...дые усадхадаг. Гүй-... ...э комитедэй гэшүүд ... Зайцев, Ж. Ц. Ван-... М. Б. Доржиева гэг-... ...э эдэбхи гаргадаг. 13 ...дон бригада табан ...э түсэб бүхы та-... дүүргээ. Эдэмнай хэд ...хэдэ, суута хонишод ... Ажалай Герой ... Рабдаев, Д. Я. Свис-... Б. Н. Гомбожапов, ... Мункуев. М. Г. Па-... Д. Н. Имеев болон ... болоно.

...уновтон гэр бүлөөрөө ... хүдэлдэг. Дмитрии ...ичай эхэнэр Алек-... Федоровна сельскэ ... депутат юм. Тэрэ ...шэл ехэтэй хонишон ...даршанхай. Өөрынгөө баян дүршэлые хүршэнэртэйгөө дуратайгаар хубаалдадаг, ядалдаһандань туһаламжа үзүүлдэг юм. Мүн бэшэшье районуудһаа хонишод ерэжэ байдаг. Табан жэл соо эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 144 хурьга абаа. Социалис Ажалай Герой нүхэр Рабдаев мүн лэ эрхим һайн дүнтэй.

Эдэ нүхэдэй дүршэлые залуушуул дуратайгаар халан абадаг, өөһэдөө республиканска газетэнүүдтэ түрүү дүй дүршэл тухайгаа бэшэжэ байдаг юм.

Хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшээр С. С. Мункуев хүдэлнэ. Тус комисси социалис мүрысөөнэй дүн ходо гаргадаг, сельскэ Соведэй сесси дээрэ гү, али өөһэдынгөө заседани дээрэ мүрысөөнэй ябаса тухай хэлсэдэг заншалтай. Һүүлшын сесси дээрэ Нугын һү һаалиин фермын коллективэй социалис уялгаяа хэр зэргэ дүүргэһэн тушаань харгадажа, депутат П. И. Линейцева тоосоһон байха юм.

Гадна тарян ажалда ехэхэн анхарал хандуулагдана. Хабарай тарилгада оролгын гү, али таряа хуряалгын эхилхэһээ холо урид хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси бэлэдхэлэй хүдэлмэри шалгадаг. Полевой стануудта «Сахилгаан» газетэ, санбюллетень гаргагдадаг, механизаторнуудтай элидхэл, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэдэг байна. Депутат Иван Петрович Зайцев эндэ шалгарна.

Юһэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэл урагшатай байгаа. Бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа, 13000 тонно наг шэбхэ, 753 центнер минеральна үтэгжүүлгэ таряанай газар дээрэ гаргагдаһан, саг соогоо тарилга хэгдэһэн юм. Энээнэйнь аша үрэ харагдаа. Совхознай гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 16,8 центнер ороо һо таряа хуряагаа. Тиигэжэ түсэбэй ёһоор 11820 тонно ороо һо таряа хуряажа абаха һаа, хамта 17945 тонно абаа.

Механизаторнуудай дунда бэрхэ бэрхэ депутадууд олон юм. Тэдэнэр өөһэдөө ганса ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг бэшэ, депутадайнгаа уялга оролдосотойгоор дүүргэдэг. Тиимэ нүхэдэй тоодо В. Горюнов, Г. Лукьянов, Г. Диканов гэгшэд оролсоно.

Мүн баһа баясхаланта мэдээн хүрэжэ ерээ. Үнинэй комбайнер Норбо Цырендоржиевич Гармажапов 13000 центнер ороо һо таряа сохижо, эрхим зэргын дүн туйлаһанайнгаа түлөө ВДНХ-гай зүгһөө «Москвич-408» гэжэ хүнгэн машинаар шагнагдажа, «Республикын габьяата механизатор» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Яков Минович Власов 11214 центнер ороо һо таряа хуряажа, ВДНХ-гай алтан медальда хүртэһэн, баһал габьяата механизатор болгогдоһон юм.

Сельскэ Соведэй депутат, луговод Ф. Ф. Чекимозов үндэр баян ургасатай үбһэ ногоо хуряаха үүсхэл гаргажа, социалис мүрысөөндэ нүхэдөө уряад, 1974 ондо абаһан уялгаяа болзорһоонь урид нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ һэн. Гансахан үнгэрэгшэ жэлэй туршада нүхэр Чекимозов 6887 центнер үбһэ абаха уялгатай һаа, 9048 центнертэ хүргэжэ шадаа.

Совхозой экономикын ургахатай хамта барилгын хүдэлмэри яһала далайсатангаар ябуулагдаа. Ажалшадай ажаһуудалда, тосхонуудай болбосон түхэлтэй бололгодо сельскэ Совет анхаралаа хандуулжа байдаг. Совхознай гурбан һуурин тосхонһоо бүридэнэ. Совхозой түб Белоозерск һуурин юһэдэхи табан жэлэй туршада урданайхиһаа жэшээгүй гоё болоо. Хоёр дабхар совхозой конторо, һаруул уужам интернат шулуугаар баригдаа. Больницамнай үргэдхэгдэжэ, 10 орон нэмэһэн, физиокабинет, аптекэ болон 3 библиотекэ нээгдэһэн байха юм. Хоёр айлай байха хэдэн шэнэ гэрнүүд бодхоогдоһон, газар үрэмдэгдэжэ, дүрбэн газарһаа уһа абаха аргагай болоһон байха юм. Айлнууд палисаднигуудтай болоžо, 4000 гаран һөөг бургааһан һуулгагдаа.

Энэ үе соо совхоздомнай хамта хоёр айлай байха 45, ганса айлай байха 6 байра баригдажа үрдигдөө. Гадна хуушан байрануудые һэльбэн заһабарилгада һомологдоһон мүнгэн хуу хэрэглэгдээ.

Айл бүхэн телевизортэй, холын малшадай байха байрануудта электрын гэрэл оруулагданхай. Зоной ажаһуудал хараа байса һайжараа. Юһэдэхи табан жэлдэ гансахан манай совхозой хүдэлмэришэд болон алба хаагшад 37 хубиин машинатай болоо.

Манай совхозой хүдэлмэришэд, малшад СССР-эй арадай ажахые 1976 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбтэй танилсаад байхадаа, улам зоригтой, эршэ далитайгаар хүдэлжэ, КПСС-эй ЦК-гай XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, шэнэ амжалтануудые туйлажа байнхай.

Г. ОДОЕВ.
Белоозерско сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын гэшүүд эдэбхитэдтээ хамта ээлжээтэ зүблөөн дээрэ.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МЕХАНИЗАТОРНУУДТАЯА ХОЛБООТОЙ БАЙДАГБИ

Би депутадаар һунгагдаһанайнгаа һүүлээр сельскэ Соведэй гүйсэдкомой гэшүүн болгогдоо һэм. Харюусалгамни бүри ехэ болоо гэжэ ойлгоном. Совхозой бүхы ажалда Соведэй оролсохогүй, шиидхэхэгүй асуудалынь үгы шахуу юм.

Сельскэ Соведэй гүйсэдкомой зүблөөн болон сессинүүд дээрэ совхозой ажахын һалбари бүхэнэй дутуу дунданууд, саашанхи зорилго, хүгжэлтэ тухай ходо хэлсэгдэжэ, тогтоол, шиидхэбэринүүд абтагдажа байдаг. Мүн механизаторнуудай шанартайшаар ажаллаха, техникэдэ зөөн ёһоор хандаха тухай асуудал нэгэнтэ бэшэ зүбшэн хэлсэгдэһэн юм.

Би механизаторнуудтай нягта холбоотой байдагби. Хабарай тарилгын, таряа хуряалгын урда трактор, комбайнуудай хэр бэлэдхэлтэй байһыень хүдөө ажахын талаар комиссин гэшүүдтэй яажа шалгажа, дутуу дундануудыень элирүүлэлсэжэ, гүргэн хэмжээ абхуулалсажа, усадхуулалсадаг байнам. Яажа шэнэ түлишээ алмажа, техникээ гамнажа һураха тухай залуу механизаторнуудые суглуулжа, хөөрэлдөө хэдэгби.

Һайнаар ургаһан ургаса гаряае саг болзор соонь түргэн хуряажа абалга механизаторнуудай бэлэдхэлһээ ехэ дулдыдана. Үнгэрһэн намар урда урданайхиһаа үзэгдөөгүй ехэ ургаса таряан ургаа юм. Манай механизаторнууд хамсыгаа шуужа хүдэлөө. Абаһан социалис уялгаяа хүн бүхэн нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаа. Гансахан манай совхозой 30 комбайнерта «Аймагай эрхим комбайнер» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Нүхэр Гармажапов, Власов, Лукьянов гэгшэд эрхимлэһэн байна.

Залуу механизаторнуудта онсо анхарал хандуулжа, нүхэр ёһоной туһаламжа үзүүлнэбди.

Бүхэсоюзна мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолтой танилсаад байхадаа, депутадайнгаа уялгые бүри нарин нягтаар дүүргэжэ, ажалай ехэ амжалта туйлахаар нүхэдөө элсүүлэлсэхэб гэжэ найдуулнам.

В. ГОРЮНОВ,
сельскэ Соведэй депутат.

ЗОНОЙ ЭТИГЭЛ ХАРЮУЛХАДА

Улаан-Үдэдэ һургуули дүүргээд, нютагаа бусажа, отделениин зоотехнигээр хүдэлжэ байһанаа, нүхэртээ зүбшэжэ, хони даажа абаа һэмди. Тиигэжэ түсэбтэ юһэдэхи табан жэл соо ахалагша хонишоноор хүдэлбэб. Зоотехнигэй мэргэжэлии эндэ яаха аргагүй туһатай байшоо. Хони, хурьгадаа тон зоотехническэ заабариин ёһоор эдеэлэдэг, бэлшээдэгбди. Мүн зоотехническэ наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудаар һонирхожо, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхые эрмэлзэдэгби. Искусственна урэжүүлгэ өөрөө хэнэб.

Эгээл тиимэһээ үнгэрэгшэ табан жэлэй эхинһээ захалжа, хонидни ходо тоонь тарган ондо ороһон, 100 эхэ хонин бүриһөө жэл бүри 116 хурьганһаа доошо тул абтаагүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хоёр дахин сельскэ Соведэй депутадаар һунгагдааб. Нютагайнгаа зоной үзүүлһэн энэ үндэр этигэлые шадаха зэргээрээ харюулхые оролдодогби.

Округтомни гуша гаран айл тоологдодог. Жэлдээ нэгэ гү, али хоёр дахин суглуулжа, хөөрэлдөө үнгэргэдэг, эрилтэ гуйлтаарнь һонирходог байнам. Үнгэрэгшэ жэлэй тэнгээр 40 гаран һунгагшадтаяа уулзалга хээ һэм.

Зарим нэгэн айлнуудай хашаа хорёогой хуушаржа унаһыень заһуулаабди. Олон үхибүүдтэй Грязов, Мункуев гэгшэдэй үхибүүдыень яслида оруулһан байнаб. Һунгагшадтайгаа гэртэньшье орожо хөөрэлдэхэ ушар гарадаг. Тэдэнэртээ нягта холбоотой байхаяа оролдодогби.

Социалис хуули сахиха талаар саг үргэлжын комиссиин гэшүүн тула элдэб хазагай ябадал гаргагшадтай, ажалай журам эбдэгшэдтэй тэмсэхэ ушар баһал байдаг.

Залуу хонишон Чойбоновой отара манай отаратай зэргэлээд шахуу юм. Дүршэл үгы дээрэһээ түлгэнүүдээ тураажа, гарзалуулжа эхилхэдэнь саг соонь зааабари үгэжэ, шефтээ абааб. Тиихэдэ хонишон Томоо Мункуевые социалис мүрысөөндэ уряа һэм. Һооһо хайшалгын, урэжүүлгын, хурьга абалганай үедэ бэе бэедээ ябалсажа, дүршэлөө халан абалсадаг, дутуу дутуу дундануудаа усадхалсадагбди.

Юһэдэхи табан жэл соо миниин ажабайдалда мартагдашагүй хэдэн хубилалта болоо. Өөрынгөө үбгэн Цыпунов Васитай коммунис ажалай ударник болонхойбди. 1975 ондо ВДНХ-да ошожо ерээб. Бронзово медальда хүртөө һэм.

Ажалдаа амжалта туйлаһанайнгаа түлөө «Ажалай Алдар Солын» орденоор шагнагдаһан, «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгтэ хүртэһэн байнаб.

Болохоёо байһан түрэл партиингаа XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, энэ жэлдэ түрүүшынхеэ түрэхэ 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга, 1,5 килограмм һооһо хайшалха гэһэн үндэр уялга абааб. Саашадаа бүри эршэтэйгээр хүдэлжэ, үндэр амжалта туйлахые эрмэлзэхэб.

Д. ЦЫНГУНОВА,
сельскэ Соведэй депутат.

ҮЙЛЭДБЭРИИНЕ ХҮТЭЛБЭРИЛГЭДЭ ХАБААДАЛСАНАБ

Һунгагшадтайгаа саг үргэлжэ уулзажа, юу хэһэн тухайгаа тоосоод, удаадахи захяануудыень хараадаа абаха шухала гэжэ тоолоноб. Манай оронной засаг түрын эмхи зургаануудай дороһоо гараһан асуудалнуудые саг болзор соонь шиидхэхэ эрилтэ зүб табидаг гээшэл даа.

Намайе, хонишониие, нютагай Соведэй депутадаар хоёр удаа һунгаа. Эгээлэй юрын хүн засагай органуудые хүтэлбэрилэлсэхөө һунгагдаха адли тэгшэ эрхэтэй гэһэн манай гүрэнэй сэсэн мэргэн конституционно хуулиин бодото дээрээ бэелүүлэгдэдэгынь энэл ха юм даа. Тэрээнһээ гадна би хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын комиссиин гэшүүнээр һунгагдаахайб. Хонишодой зүблөөндэ гү, али ямар нэгэн ондоо ушарааршье суглархадань, киногойшье урда гээ 20—30 минутын туршада һунгагшадтаяа хөөрэлдэжэ үрдидэгби. Тиигэжэ хонишодтоо нилээд туһаламжа үзүүлнэб.

Партийна эхин организациин, бюрогой зүблөөнүүд дээрэ байлсажа, фермынгээ ажал хүдэлмэриин ябаса тухай тоосодог, дутагдалнуудыень элирүүлэлсэжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүдые абахадань заатагүй туһа хүргэнэб. Зарим асуудалнуудай шиидхэгдэхэ янзагүй һаань, совхозой хүтэлбэрилэгшэд, сомоной Совет хүрэтэр өөрынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулдаг байнаб.

Түрүүшын зарлалда һунгагдаад байхадаа, хони хайшалалгые богонихон болзорто, 10—15 хоног соо дүүргэхэ асуудал табилсаа һэм. Өөрөө урдань бараг хайшашан байһан тула фермынгээ залуушуулай дундаһаа хайшашадые бэлдэхэ, илангаяа түргэн, хайшалдаг аргада һургахэ зорилго табяад, тиимэ һуралсал эмхидхэһэн байнаб. Тиигэжэ манай 2-дохи фермын хонишод бүри түрүү һуури совхоз соогоо эзэлдэг болоо.

Залуушуулые баян дүй дүршэлдөө һургаха гэһэн манай фермын хонишон Г. Л. Рабдаевай гаргаһан үүсхэл дэмжэхыень совхозойнгоо дирекциин урда табяа һэм. Удангүй бүхы аймагай хонишод энээниие ургэноор дэмжээ һэн. Үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ ехэ хабаадалсажа, үйлэдбэриин хүгжэлтэдэнь нүлөө үгэжэ ябаһандаа урматайб. Аша үрэтэйгөөр ажаллажа, арбадахи табан жэлэй туршада үшөө ехэ амжалта туйлахын түлөө бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсонхойбди.

Б-Н. ГОМБОЖАПОВ,
сельскэ Соведэй депутат.

СМОРОДНИКОВТОНОЙ ГЭР БҮЛЭ

Үглөөһөө үдэшэ болотор Смородниковтониие гэртэнь барихагүйт. Тэдэнэр ажалдаа. Гэртээ гансал 73 наһатай Прасковья Амосовна үлдэдэг. Энээн тухай мэдээд, бидэ оройшог үргэн ута гэрэй үүдэ татажа оробобди. Энэ оролгонтоймнай хамта танилсалга эхилжэ, урдань үзөөгүй хүнүүдэй хуби заяанай намтар һэхэгдэжэ эхилээ һэн.

Гэрэй эзэн Филипп Ефимович шурдагар шурбэһэлиг аад, уршалаатанги нюургай, даруугаар хараһан ехэнүүд нюдэтэй, үгэ үсөөнтэй хүн. 1931 ондо Шэтын областьдо түрөөд, трактористаар хүдэлжэ байһанаа, 1959 ондо Улаан-Үдэ гэр бүлэтэеэ ерэжэ, Ивалгын турһалга-үйлэдбэриин ажахыда мэргэжэлээрээ 1965 он болотор хүдэлөөд, Борьёогой совхоз нүүжэ ерэһэн юм. Тэрэ үдэрһөө таһалгаряагүй трактористаар хүдэлнэ. Ажалайнь стаж хорёод жэл болоо. Хоёрдохи классай тракторист юм.

Гэрэй эзэн эхэнэр Анна Дмитриевна ходо энеэбхилхэдэһэн нюдэтэй, хошон зугааша хүн байба. 1926 ондо үбгэнэйнгөө нютагта түрэһэн намтартай. Эсэгэнь дайнай түрүүшын жэлдэ наһа баража, олон үхибүүдэй эгээ ехэнь Анна гэр бүлынгөө тулгань болоо һэн. Дайнай үедэ тэрэ ФЗО дүүргээ. Хорин табан жэлэй туршада трактористаар хүдэлнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Борьёогой совхозой гахайн фермые даагша болонхой. Тиигэбэшье трактороо хахасаагүй. «Т-25» маркын колесно тракторааар гахайнгаа тэжээл зөөдэг. Үтлөө, үдэшэ бүхэндэ фермынгээ хүдэлмэришэдые табан модоной зайда хотонһоо зөөдэг.

Гурбан томо үхибүүтэй юм. Ехэ хүбүүн Володинь албанһаа бусаад, түрэл совхоздоо жэл хүдэлһэнэйнгөө һүүлдэ хүдөө ажахын институдай механическа факультедтэ ороод, хоёрдохи курсдань һурана. Хоёрдохи хүбүүн Николайнь баһал эхэ, эсэгынгээ харгыгаар ябана. Албаяа дүүргээд, нютагаа бусаһаар механизатораар хүдэлжэ эхилээ һэн. Үнгэрэгшэ жэлдэ Николай тарян хадажа унагаалгаар совхоз соогоо гурбадахи һуури эзэлээ. Гадна экстернээр арбан класс дүүргэхэеэ оролдоно. Гурбадахи Валя басаган Улаан-Үдын индустриальна техникум дүүргэхэеэ байна.

Эдэ бүгэдэ хубилалта гэр бүлэдэнь гансахан юһэдэхи табан жэлэй турша соо болоо. Үшөө эндэ нэмэжэ хэлэхэ юумэн гэхэдэ, Николай хүбүүниинь һамга абажа, нёдондо хүбүүтэй болоо. Тамара һамганиинь сельподо тоо бүридхэлшөөр хүдэлнэ.

Гурбан таһалгатай уужам гэр соонь дулаахан, шэнэ шифоньер, шкаф, диван, сервант, эдеэлэй машина табяатай. Ажалай һүүлээр сугларжа, Прасковья Амосовнагай үни хада бэлдэжэрхиһэн амтатай эдеэ эдеэд, телевизорээ хаража байһан үень һэн. Филипп Ефимович тамхилжа байжа, шэнэхэн ерэһэн газетэ, журналнуудые ирасагаана. Анна Дмитриевна кухни соогоо аяга табагаа угаажа сүлөөгүй. Прасковья хүгшэн тугаар хада бусалгаад. бага хүргэхэеэ орхиһон гахайнгаа эдеэ абаад, газаашаа гарахаяа түхеэрбэ.

— Хүгшэн эжы, хүбүүем тэбэреэд байл даа. Би гаргаадхиһуу. Ши харанхыда торожо унабаш, — гээд, телевизор хаража һууһан Николай хүбүүгээ тэбэреэд, зүүн таһалга руу оробо.

Энэ хадаа Смородниковтоной бүлын юрын лэ нэгэ үдэшэ һэн. Тэрэ үдэшэ клубта һонин кино гараха байжа, амяараа зэргэлжэ һуудаг Николай хүбүүниинь үхибүүгээ эжы абадаа орхихоёо ерээ юм ха. Хүгшөөдэйе гансаарайнь орхеод, дүрбүүлэн ябаха гэһэн аад, эхэ, эсэгэнь манай ерэһэндэ баригдаба. Хүндэтэ урин сантай Прасковья хүгшэн үхибүүдээ, ашанараа хаража, энхэржэ саданагүй хэбэртэй. Тиигээшьегүйдэнь аргагүй ха гэжэ һанажа һуугаа һэм. Өөрөө харанхы мүнхаг сагта түрэжэ, зоболон ядарал бэеэрээ үзэһэн, тиихэдэ үхибүүдынь жаргалта үе саган толон соо умбан ябана ха юм.

— Эдэ хоёр хамтархаһаа хойшо жаргалтай һууна. — гээд, басаган хүрьгэн хоёр тээшээ хүгшэн заана. Иимэ саг үзэхэ хубитай айһандаа бишье баяртай ябагшаб.

Филипп Анна хоёрой хуби заяагаа холбоһон ушар баһал һонирхолтой. Нютагтаа хоюулан нэгэ МТС-тэ хүдэлдэг байгаа. Ажал хүдэлмэриин халуун эхин соо гэр бүлэ болоо һэн ха. Гэр соогсо аяга табагтайхан, ерожо унтаха дэбдихэртэйхэн лэ байгаа.

Өөрынгөө олоһон хилээмэ эдихэдэ амтатай гэжэ буруу хэлсээгүй, Смородниковтон гэрлэһэн түрүүшын үдэрһөө ажабайдалаа түбхинүүлжэ эхилээ.

Түсэбтэ хоёр табан жэл соо Борьёогой совхоздо хүдэлжэ, алинииншье амжалтатай ябаа. Илангаяа һүүлшын юһэдэхи табан жэлэй туршада олон хубилалта болоһыень дээрэ тэмдэглээ һэмди.

Салин хүлһэ абалгань 1970 онойхитон жэшэхэдэ, һураггүй дээшэлһэн байна. Хэрбээ Филипп Ефимович наймадахи табан жэл соо дунда зэргээр 150 түхэриг хүрэтэр һарадаа олодог байгаа һаа, юһэдэхи табан жэлдэ 230 түхэриг хүрэтэр, шагналыень оруулалсахада, олодог болоо. Жэлэй дүрбэн сагта тракторто ябажа, хаана шухала ажал гаранаб, тэндэ хүдэлдэг. Хабартаа газар хахалдаг, зундаа үбһэ сабшадаг, намартаа таряа хурлалсадаг, үбэлдөө һолсомо багсалдаг, модо шэрэдэг юм. Хаанашье хүдэлхэдөө тэрэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Анна Дмитриевна үбгэндөө орходоо үгэрхүү, хүшэн бушуу юм. Ажалһаа тунхаридаггүй, хододоо урагшаа тэгүүлһэн һанаатай, бэедээшье, нүхэдтөөшье эрилтэтэйгээр хандадаг хадань, совхозой хүтэлбэрилэгшэд гахайн фермэ даажа абахыень дурадхаһан юм. Эндүү хэлгүй, зүб лэ тэрэниие шэлэһэн байгаа. Гахайнуудай тоо толгой олошоруулхые, үүлтэрыень һайжаруулхые коллективээрээ оролдоо. Арбан хүнһөө бүридэһэн коллективынь эбтэй хүдэлмэришэ зон юм. Анна Дмитриевна хоёр удаа депутадаар һунгагдаа. Түрүүшээр сельскэ Соведэй депутат байһан аад, мүнөө аймагай Соведэй депутат болоо. Зоноингоо үзүүлһэн этигэл найдабариие бүхы мүһэн харюулдаг. Түлөө ялһаар дутаһан наһатайшуул, олон үхибүүтэй эхэнэрнүүд тэрээндэ гуйлтатай ерэдэг. Һунгагшадтаяа уулзажа, ажаһуудал, ажабайдалаарнь һонирхожо байдаг.

Гахайнь фермэ дан уһатай, шиигтэй газарта юм. Анна Дмитриевна шэнэ фермэ таарамжатай газарта барюулха асуудал сесси дээрэ табижа, 500 толгой гахайн байха байра барюулжа дүүргүүлхэ болонхой.

Юһэдэхи табан жэл соо салингайнь нэмэлтэ жэлһээ жэлдэ дээшэлжэ байгаа. 1971 ондо 150 түхэриг абадаг һаа, 1974 ондо 180 түхэриг, 1975 ондо 200 түхэриг хүрэтэр һара бүхэндэ олодог болоо.

Үнгэрэгшэ жэл «Урал» түхэлэй мотоцикл абаа. Ерэхэ арбадахи табан жэлдэ машина абаха түсэбтэй.

Сүлөөтэй сагтаа концерт, кинодо ошодог, һонирхолтой элидхэл шагнадаг, зун намарай сэнгэлиг сагта гэр бүлөөрөө үзэсхэлэн һайхан байгаалитай газарта ошожо амардаг заншалтай юм.

Юрын нэгэ совет бүлэтэй уулзажа танилсаад, сэдьхэлээ дэлгэн хөөрэлдөөн гарахадам, шэнэ һайхан мэдэрэлдэ эзэлэгдэһэн, зоной байдалай түбхинэн һайжарһанда урмашан баясагдаа бэлэй.

Ц. ХАМАЕВ.

НЭГЭ ХҮН ШЭНГЕЭР ХҮДЭЛНЭБДИ

...һү һаалиин фермэ ...11 жэлэй туршада та-... ...гүй хүдэлжэ байнхайб. ...долоон жэл соо фер-... ...ктивые хүтэлбэрил-... ...үүшын үеэр ажалай ...һула, һаалишадаар ду-... ...г һэмди. Бригадир боло-... ...һөө хойшо эдэ бүгэ-... ...ша түргөөр усадхаха ... бодомжолжо эхилээ ... түрүүн архиниша хон-... ...үүдтэй тэмсэл ябуулаа-... ...гажа шалтаггүйгөөр ... тэгдэхэ, ажалай жу-... ...хэ ябадал усадхагдаа ...

...бүгэдэнэй түлөө, бул-... ...эй түлөө гэһэн уряа ... фермын коллектив ... табан жэлээ үгтаһан ... үнэхөөр үрэ дүн ...хүн шэнги эбтэй ... хүдэлхэ ушар ажа-... ...ые дээшэлүүлнэ.

...һаалишан, үнинэй де-... Екатерина Ивановна ...магай үзүүлһэн нү-... ...гэжэ тэмдэглэлтэй. Тэ-... жэшээтэ ажалаараа ...г бэшэ, намтай хам-... ...һон залуу һаалишад-... ...аар туһалдаг һэн. ...табан жэлэй түрүү-... ...нүүдтэ һаалишад Ев ... Доржиева, Любовь Дани-... Надежда Банзаргацаева ... хүндэшэгүүр үрэ дүн-... ...даг һаа, һүүлэй жэл-... түрүүшүүлэй зэргэдэ ... шадаа.

...коллективэмнай улаан бу-... Мүнөөдэр хэн тү-... гэһэн гаршагтай сам-... үдэр үдэрэйнь дүн ...дог, «Сахилгаан» газетэ, һү һаалиин ябасаар арба арбан үдэртэ бюллетень гаргагдадаг юм.

Манай коллективтэ социалис мүрысөөнэй хэр зэргэ ябажа байһан тухай асуудал сельскэ Соведэй сесси дээрэ хэдэн удаа табигдажа, тоосоо хэһэн байнам. Сесси дээрэ абтагдаһан шиидхэбэри тушаа тэрэ доронь коллективтээ дуулгадагби.

Һаалишаднай ганса ехэ һү һаахын түлөө тэмсэдэг бэшэ, һүеэ сэбэрээр тушааха, тоһолигыень дээшэлүүлхэ талаар хоорондоо мүрысэдэг. Энээнииснь хараадаа абажа, түлэхэ түлбэриинь дээшэлүүлдэг байнабди. Иигэжэ һаалишадые һонирхуулхада алишье талаһаа шүүбэритэй.

Манай фермын һаалишад һү абаха, гүрэндэ тушааха түсэбөө юһэдэхи табан жэл соо болзорһоонь урид дүүргээ гэхэ гү, али 115,7 процентдэ хүргөө.

Тиихэдэ Е. И. Грудинина һүүлэй гурбан жэлэй туршада аймагайнгаа чемпион нэрэ зэргэ алдаагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ Н. Ж. Банзаргацаеватай хамта совхозой зүгһөө үгтэһэн түлбэригүй путёвкоор Сочи ошожо амараа.

Коллективтэмнай 38 хүн хүдэлжэ, тэдэнэй арба наймананиинь һаалишад юм. Хамта 630 толгой үнеэтэйбди. Жэл бүхэндэ 100 үнеэн бүриһөө 104 толгой тугал абтагдаа.

Һаалишад хэрбээ юһэдэхи табан жэлэй эхиндэ 140 түхэриг салин хүлһэ абадаг һаа, мүнөө дунда зэргээр 200 түхэригһөө доошо бэшэ абана. Табан жэлэй хугасаа соо коллективнай партиин райкомой, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй дамжуулгын Улаан туг алдуурыгүй барижа байгаа.

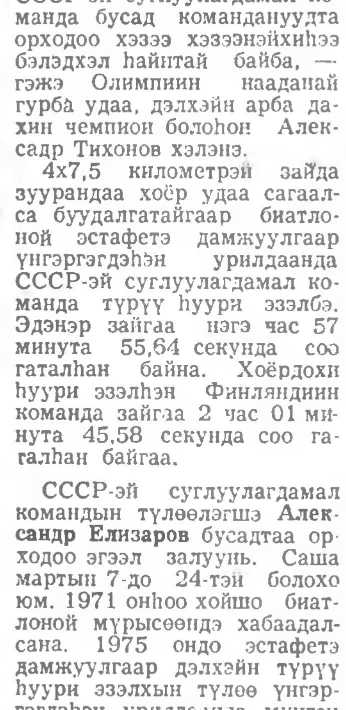
Нуга тосхон миниин депутатска участок юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ һунгагшадтаяа хоёр дахин уулзалга үнгэргөөб. Табиһан эрилтыень шадал зэргээрээ дүүргэжэ байхые оролдодогби. Интернадта, яслида олон үхибүүтэй һаалишадай үхибүүдые оруулһан, элидхэл хөөрэлдөө нэгэнтэ бэшэ үнгэргэһэн байнам.

Амжалтатай һайн хүдэлһэнэйм аша үрэ харагдаа. Партии, правительствынгаа зүгһөө «Ленинэй гүрэһэор 100 жэлэй ойдо» гэһэн медаляар, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан, мүн ВДНХ-гэй алтан медальда хүртэһэн байнам. Өөрөө мал ажахын мастер гэһэн нэрэ зэргэтэйб.

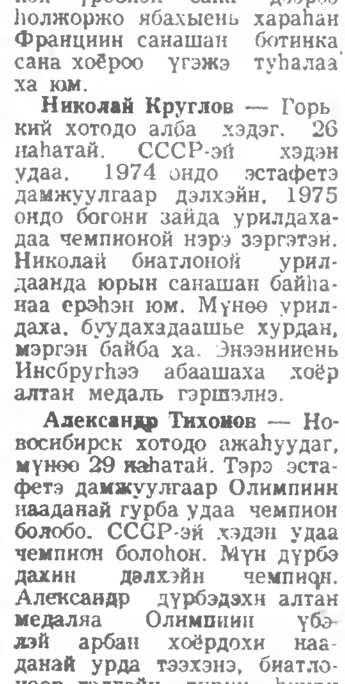
Манай һү һаалиин фермын коллектив болохоёо байһан партиин XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод, үшөө эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байнхай.

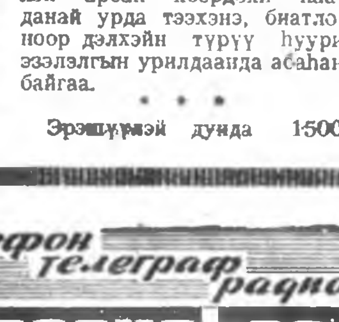
П. ЛИНЕЙЦЕВА,
сельскэ Соведэй депутат.

ДЭЛХЭЙН ЭРХИМ КОМАНДА

— Биатлоноор урилдаhан СССР-эй суглуулагдамал команда бусад командануудта орходоо хэзээ хэзээнэйхиhээ бэлэдхэл hайнтай байба, — гэжэ Олимпиин наадаҥай гурба удаа, дэлхэйн арба дахин чемпион болоhон Алексадр Тихонов хэлэнэ.

4х7,5 километрэй зайда зуурандаа хоёр удаа сагаалса буудалгатайгаар биатлоной эстафетэ дамжуулгаар үнгэргэгдэhэн урилдаанда СССР-эй суглуулагдамал команда түрүү hуури эзэлбэ. Эдэнэр зайгаа нэгэ час 57 минута 55,64 секунда соо гаталhан байна. Хоёрдохи hуури эзэлhэн Финляндиин команда зайгаа 2 час 01 минута 45,58 секунда соо гаталhан байгаа.

СССР-эй суглуулагдамал командын түлөөлэгшэ **Александр Елизаров** бусадтаа орходоо эгээл залуунь. Саша мартын 7-до 24-тэй болохо юм. 1971 онhоо хойшо биатлоной мүрысөөндэ хабаадалсана. 1975 ондо эстафетэ дамжуулгаар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн урилдаанда мүнгэн медальда хүртэhэн байна. Инсбрук хотодо 20 километрэй зайда биатлоноор үнгэргэгдэhэн урилдаанда бронзо медальда хүртэhэн байгаа.

Иван Бяков — СССР-эй спортын габьяата мастер. Киев хотодо багшална. Саппоро хотодо үнгэргэгдэhэн Олимпиин үбэлэй наадаҥай алтан медальда хүртэhэн. Инсбругтэ абаhан энэ алтан медаль хоёрдохи шангынь болоно.

...Иван Бяковай хоёрдохи ээлжээндэ гараад ябатарнь баhал хүлеэгдээгүй ушар тохёолдоо. Юуб гэхэдэ, санынь бүхэлэлгэ hалажа, тэрэнэй үрөөhэн сана дээрээ hолжоржо ябахыень хараhан Франциин санашан ботинка сана хоёроо үгэжэ туhалаа ха юм.

Николай Круглов — Горький хотодо алба хэдэг. 26 наhатай. СССР-эй хэдэн удаа, 1974 ондо эстафетэ дамжуулгаар дэлхэйн, 1975 ондо богони зайда урилдахадаа чемпионой нэрэ зэргэтэй. Николай биатлоной урилдаанда юрын санашан байhанаа ерэhэн юм. Мүнөө урилдаха, буудахадаашье хурдан, мэргэн байба ха. Энээниие Инсбругhээ абаашаха хоёр алтан медаль гэршэлнэ.

Александр Тихонов — Новосибирск хотодо ажаhуудаг, мүнөө 29 наhатай. Тэрэ эстафетэ дамжуулгаар Олимпиин наадаҥай гурба удаа чемпион болобо. СССР-эй хэдэн удаа чемпион болоhон. Мүн дүрбэ дахин дэлхэйн чемпион. Александр дүрбэдэхи алтан медаляа Олимпиин үбэлэй арбан хоёрдохи наадаҥай урда тээхэнэ, биатлоноор дэлхэйн түрүү hуури эзэлэлгын урилдаанда абаhан байгаа.

* * *

Эрэшүүлэй дунда 1500 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда хабаадагшад дүрбэдэхи ээлжээндэ харуулhан сагые hайжаруулха гэжэ яhала оролдолго гаргаа. Тиин Норвегиин **Ян Стурхольт** гэгшын тогтооhон нэгэ минута 59,38 секундые хэншье hайжаруулжа шадабагүй. Хоёрдохи hуурине Свердловскын **Юрий Кондаков** (1.59,97) эзэлжэ, мүнгэн медальда хүртэбэ.

— Юрий хэзээшье иимэ хурдан түргэнөөр урилдаагүй юм. Үшөө тиихэдэ үбшэлhэн байгаа, — гэжэ СССР-эй суглуулагдамал командын ахалагша тренер Борис Барышев хөөрэнэ.

Шанга hалхитай, хүйтэн үдэр үнгэргэгдэhэн энэ урилдаанда харуулагдаhан түрүүшын хоёрой саг эгээл эрхимдэ тоологдоо. СССР-эй командын нүгөөдэ түлөөлэгшэ **Сергей Рябов** урилдааҥай эхиндэ Стурхольтhоо хурдаар урилдажа эхилhэн аад, удаадахи зайнуудтаа тэрэнээ дабажа шадабагүй ха юм. Тиигэжэ дүрбэдэхи (2.02,15) hуури эзэлхэ баатай болоо. Голландиин **Ханс Ван Хелден** (2.00,87) гэгшэ гурбадахи hуури эзэлhэн байба.

* * *

Олимпиин үбэлэй наадаҥда оруулагдаhан фигуристнуудай мүрысөөн дүүрэбэ. Ганса гансаараа үнгэргэгдэhэн энэ наадаҥда Америкын **Дороти Хэмилл** гэгшэ эрхимлэбэ. Тэрэ дүн хамта 193,80 балл абаhан байна. Үнгэрэгшэ жэлэй дэлхэйн чемпионка, Голландиин **Диана де Леув** — 190,24, ГДР-эй **Кристина Эррат** 188,16 баллтайгаар хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ.

Юрын программа гүйсэдхэhэн Москва хотын hурагша, пионер басаган Лена Водорезова бултанай анхарал татаа. Мүрысөөнэй дүн гаргахада Лена 175,58 баллтайгаар, арбан хоёрдохи hуури эзэлhэн байба.

— Энээхэн басагахание «Фигурна hолжоролгоор Ольга Корбут» гэжэ нэрлэхэб. Хэды гоё hайханаар, уян нугархайгаар упражнени бүхэнөө гүйсэдхэжэ, эндэ суглараашадта hайшаагдаа гээшэб! Зүгөөр дүршэлтэй спортсменүүдтэ шүүгдэбэ ха юм. Хойшодоо энэ басаганай хойноhоо хёрхоор адаглажа ябахаб. Харахабди даа, саашадаа энэ басагахан ургаха, хүдэржэхэдөө бултаниие ахижа, баясуулхал байха, — гээд ЮПИ агентствын шэнжэлэгшэ Стенли Сэбик мэдүүлээ hэн.

Эрэшүүлэй дунда 50 километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Норвегиин 24 наhатай студент Ивар Форму эрхимлэбэ. Тэрэ Саппорода үнгэргэгдэhэн 15 километрэй зайда бронзо, эстафетэ дамжуулалсахадаа мүнгэн медальнуудта хүртэhэн. 1974 ондо дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө 15 километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда зургаадахи хүн байhан. ГДР-эй Герд-Дитмар Клаузе хоёрдохи. Швециин Бенни Седергрен гурбадахи hуури эзэлhэн байна. СССР-эй суглуулагдамал командын түлөөлэгшэ Иван Гаранин дүрбэдэхи hуури эзэлээ.

(ТАСС).

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: (дээрэhээ доошоо) Олимпиин наадаҥай чемпионууд Александр Елизаров, Иван Бяков, Николай Круглов, Александр Тихонов.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ХҮСӨӨР...

Улаан-Үдын хүүгэдые эмшэлдэг 2-дохи больницын дэргэдэхи поликлиникын коллектив партиин XXV съездые угтуулан, ехэхэн хэмжээ ябуулга үнгэргэжэ байнхай. Коллективэй политинформатор болон агитаторнууд «Коммунис хүмүүжүүлгэ», «Медицинын hонин», «Уласхоорондын байдал» гэhэн асуудалнуудаар элидхэлнүүдые, хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэнэ. Илангаяа врачнууд В. В. Вардамова, К. Я. Русалеева, Л. В. Токмакова, Л. А. Смирнова гэгшэд хүнэй бэеын элүүр энхэ тухай hонирхолтой элидхэлнүүдые уншана.

Мүн лэ ажалай ветерануудтай уулзалга эмхидхэгдэхээр хараалагдана. Энэ уулзалгада зорюулан «Хүндэлэлэй дэбтэр» шэмэглэн гоёогдожо, тэдэнэй намтар, ажал хэрэг тухай мэдээсэлнүүд суглуулагдана.

Эрхим участогай, кабинетдэй хүдэлмэри элирүүлхын тула социалис мүрысөөн дэлгэрүүлэгдээ. Мүрысөөнэй дүнгүүдээр «Коммунис ажалай ударнигууд» гэhэн альбом гаргагдана.

Поликлиникын хүдэлмэрилэгшэд байгша оной февралиин 20-до партиин XXV съездэдэ зорюулжа уран hайханай концерт табихань.

Санитарна эдэбхитэдэй дундаhаа эрхим санбюллетень гаргадаг хүнүүд элирүүлэгдэхэ юм. «Архидалгатай тэмсэе», «ГТО-до бэлэдэ» гэhэн темээр выставкэбюллетень эмхидхэгдэжэ табигдаа hэн. Медсестранар Т. И. Яковлева, Т. С. Дабонова, В. Н. Федосеева гэгшэд ханын hонинуудые гаргана.

Манай корр.

ХЭЖЭНГЫН ШАТАРШАД ТҮРҮҮЛЭЭ

Хэрэн тосхондо шатараар «Урожай» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн дүүрэбэ. Мүрысөөндэ республикын аймагуудай долоон команда хабаадалсаа.

Наадаҥай түрүүшын үдэр Хэжэнгын аймагай шатаршад Түнхэнэй хоёрдохи командые 5:0, хойто үдэрынь нэгэдэхи командыень 3,5:1,5 тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, дүн хамта 12,5 очкотой боложо, түрүүлhэн байба. Баргажанай команда 10,5 очкотой, хоёрдохи hуури эзэлнэ. Эдэнэр Захааминай шатаршадые 3:2, Түнхэнэй хоёрдохи командые 4:1 шүүhэн, Улаан-Үдын аймагай шатаршадтай тэнсэhэн, Хэжэнгын командада 4:1 тоотойгоор шүүгдэшэhэн байна.

Сэлэнгын аймагай команда гурбадахи hуури эзэлнэ. Шатаршад сооhоо Хэжэнгын аймагай түлөөлэгшэд Манхаев, Ванчикова, Маханчеева, Түнхэнэй Холхоев, Убушеев, Улаан-Үдын аймагай Абзаева, Сэлэнгын Доржиева, Ринчинов гэгшэд шүүгдэнгүй наадаа.

В. МАМИЛОВ.

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

Поляк арадай ажабайдалдахи шухала үйлэ хэрэг

ПНР-эй Конституцида оруулагдаха хубилалтанууд тухай хуули Польшын Арадай Республикын сейм үнгэрhэн долоон хоногой туршада баталан абаhан байна. Тиигэжэ хэдэн жэлдэ үргэлжэлhэн тон шухала хүдэлмэри дүүрэбэ гээшэ. Энэ хүдэлмэридэ гансашье сеймэй тусхай комиссиин гэшүүд бэшэ, мүн бодото дээрээ арадай Польшын бүхы ажалшад хабаадалсаhан болоно. Конституцида оруулагдаха хубилалтанууд хадаа оронойнь ниитын хүгжэлтын мүнөөнэй шатые тодорхойлон харуулха, ерээдүйн сагта Польшын гүрэнэй бэелүүлхэ зорилгонуудые конституциин ёhoop тодорхойлхо, энээнтэй дашарамдуулан, Польшын граждануудай эрхэ болон уялгануудые тодорхойлон наируулха үүргэтэй.

ПНР-тэ мүнөө хүсэндөө байhан Конституци 1952 ондо баталан абтаа hэн. Тэрэ хадаа оорыгөө политическэ, мүн эрхын талаар дүримүүдээ гол түлэб тэрэл хэбээрнь орхиhон байна. Гэхэ зуура социалис замаар хүгжэhэн хорин табан жэлэй турша соо Польшын ажабайдалда горитойхон хубилалтанууд болоо юм. Эдэ хубилалтанууд үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарада болоhон ПОРП-ын VII съездын документнүүд соо эли тодоор найруулагданхай. Польшодо тогтоhон гүрэн «мүнөө бүримүhэн социалис удха шэнжэтэй» гээд, съезд тэмдэглээ бэлэй. Тиигээд орон дотороо хүгжэнги социализм байгуулха зорилго табяа hэн. Польшо хадаа арадай демократиин гүрэн гэhэн хуушан тодорхойлолгын оронда мүнөө конституци дотор: «Польшын Арадай Республика социалис гүрэн мүн» гэhэн тодорхойлолго оруулагдаба. Нигэжэ дурадхагдаhаниинь бүгэдэндэ ойлгосотой бээ. Энэ тодорхойлолго болбол политическэ туйлай ехэ удха шанартай түүхэтэ баримтые гэршэлэн харуулна.

Бусад заhабаринуудынь конституциин элдэб статьянуудта хабаатай байгаашье hаань, эдэ бүгэдэ хамтадхагдахадаа нэгэн бүхэли болоно бшуу. Яхадааб гэхэдэ, тэдэниие ниитэ хараа бодол — социалис гүрэнэй уг зорилго ба хараа зорилгонууд нэгэдүүлнэ, тэрэнэй политическэ ажабайдалые эмхидхэлгэ, общественэ түхэл шарай болон тэрэнэй гол эшэ үндэhэн — гэр бүлэ, тэрэшэлэн хүнүүдэй эрхэ, эрхэ сүлөө ба уялганууды тодорхойлхо гэhэн хараа бодол нэгэдүүлнэ бшуу.

«Социализм байгуулха хэрэгтэ Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл, парти общественэ гол политическэ хүсэн мүн» гэhэн статьягаар ПНР-эй үндэhэн хуули нэмээгдэнхэй. Арад зондоо, ороноо улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ алба хэхэ гээшэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэ мүн гэжэ Польшын коммунистнууд тодорхойлно. Хүдөө нютагуудые социалис ёhoop шэнэдхэн хубилгаха хэрэг үргэлжэлүүлхэ гэhэн ПОРП-ын политика конституци дотор батадхагданхай. Социалис демократи улам хүгжөөхэ тухай статья оруулагданхай.

Конституцида оруулагдаха хубилалтанууд соо мүн лэ гүрэнэй гадаадын политикын зорилгонууд найруулагданхай. «Польшын Арадай Республика политикая ябуулхадаа, поляк арадай аша туhые, тэрэнэй эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанхай, аюулгүй байдалые харалсажа эб найрамдал, уласхоорондын харилсаа холбоон тээшэ эрмэлзэhэн дура зоригыень хүтэлбэри болгодог, эрхэ сүлөөгэй, дэбжэлтын түлөө тэмсэдэг хүсэнүүдэй hаналаа нэгэдүүлhэн алдарта ёhо заншалда хандадаг. Совет Социалис Республикануудай Союзтай, бусад социалис гүрэнүүдтэй байгуулhан хани барисалгаа, харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлдэг, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдтэй тогтоодог харилсаануудаа эбэй ёhoop зэргэ оршохо, харилсаха гэhэн гол ёhонууд дээрэ үндэhэлэн байгуулдаг» гээд, конституциин нэгэ шэнэ статья соо хэлэгдэнэ.

ПНР-эй конституцида оруулагдаха хубилалтануудые сеймэй батлан абаhан ушар поляк арадай ажабайдалда болоhон ехэхэн политическэ үйлэ хэрэг мүн болоно. Эдэ хубилалтанууд хадаа социализм байгуулха замдаа Польшын ажалшадай туйлаhан айхабтар ехэ амжалтануудые гэршэлхэhээ гадна, хүгжэнги социалис общество байгуулхын түлөө улам саашадаа тэмсэхын тулада тэдэниие нүлөө ехэтэй, шухалын шухала зэбсэгээр — ороной шэнэлэгдэhэн үндэhэн хууляар зэбсэглүүлhэн байна.

Бүхы испан арадтай хамта

Испанида боложо байгаа арадай хүсэтэ жагсаалнууд нэгэшье үдэр соо замханагүй. Жагсаал, митинг болон забастовконуудые эмхидхэхэ зуураа, ажалшад амин шухала эрилтэнүүдээ хангуулха гэжэ оролдоно, бүри ехээр дарлан мүлжэлгэдэ, юумэнэй үнэ сэнгэй дээшэлэлгэдэ, ажалгүйдэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэнэ. Энээнтэй нэгэн хамта политическэшье эрилтэнүүд табигдана. Эдэ эрилтэнүүдэй гол шухалань гэхэдэ, Испаниин арад зондо демократическа эрхэ олгохо ябадал болоно. Эндэхи арад зон франкис хэрзэгы шэрүүн засаг түрын зонхилжо байhан дүшөөд шахуу жэлэй туршада ямаршье эрхэгүй байгаа. Испаниин улад зоной дүрбэнэй нэгэ хубиhаа үлүү болохо каталонецууд, галисийцууд, баскнууд гэхэ мэтэ бага үндэhэ яhатан мүн лэ эрхэгүй байhан юм.

Жэшээлхэдэ, Каталонидо 5 миллион гаран хүнүүд ажаhуудаг. Энэ хадаа Испаниин шухалын шухала экономическа районуудай нэгэн болоно. Тус районой гол город — Барселона — ороной̆гоо томо промышленна түбынь гэжэ тоологдодог. Каталониин хүн зон олон зуугаад жэлэй соёлой ёho заншалтай, толотомо hайн баян ехэ литературатай, өөрын хүгжэмтэй, уран зурагтай юм. 1936 ондо Испанида арадай фронтын hаналай hүүлээр республиканска правительство хадаа Каталониин хүн зондо үргэн ехэ демократическа эрхэ олгоо hэн. Тэдэнэр тодорхойлон хэлэбэл, баскнууд, галисийцууд шэнги, түрэлхи хэлэн дээрээ эрдэм hургуулида hураха, номууд болон газетэнүүдые хэблэн гаргаха арга боломожотой болоо бэлэй.

Франкис засаг түрын ээрхэн зонхилжо байhан жэлнүүдтэ бага үндэhэ яhатанай бүхы эрхэнүүд хоригдоhон байгаа. Үндэhэн соёл байдалаа hэргээхэ гэhэн ямаршье hэдэлгэ хэрзэгы шэрүүнээр дарагдадаг hэн. Каталониин, Галисиин районуудта, баскнуудай оронуудта хэлээлэлтын экспедицинүүд дээр дээрэhээ эльгээгдэдэг байгаа. Нэгэдэндо жэлэй hүүл багаар залуу баскнуудые саазалhан ябадал бүхы дэлхэйн хүн зоной дура ехээр гутаагаа hэн. Гэбэшье хүн зониие олоор арестоволhон, хэлхэhэн, зобооhон, толгойн сааза хэрэглэhэн ушар Испаниин эдэ районуудай улад зоной дура зоригые хухалаагүй, национальна мэдэрэлыень үгы хэжэ шадаагүй юм.

Мүнөөшье каталонецууд, галисийцууд ба баскнууд оронойгоо политическэ ажабайдалые демократическа ёhoop шэнэдхэн хубилгахын түлөө хүдэлөөнэй түрүүшын зэргэнүүдтэ жагсанхай. Дайнай hүүлээрхи бүхы үе соо болоогүй аад, харин үнгэрэгшэ долоон хоногой үедэ Барселонада болоhон эгээл ехэ жагсаал, мүн Бильбао, Сан-Себастьян, Ла-Корунье болон бусад городуудта боложо байгаа замхашагүй забастовконууд энээндэ толотомо гэршэ мүн болоно. Национальна эрхэнүүдэй түлөө тэмсэхэдээ, каталонецууд, галисийцууд, ба баскнууд түрүү шэнжэтэй хубилалтануудай түлөө бүхы испан арадай хэдэг [...] тэмсэлэй нэгэдэдэг байха [...] лисиин политическэ хүсэ[...] оведай, Басксха демократ[...] ассамблейн ба Каталони[...] литическэ хүсэнүүдэй [...] hүүлэй үедэ тунхаглаhан [...] манууд энээн тухай [...] Имагтал нэгэдэл хадаа [...] тиин, социалис дэбжэлтын түлөө [...] үдэртэ улам үргэдэжэ байгаа [...] Испаниин арадта иалалга хангаха [...] гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Империалистнуудай зонх[...] захиралгада эсэргүүсэнэ

Харин капиталай, нэн түрүүн [...] гай монополинуудай ээрхэг дарл[...] эсэргүү экономическа тэмсэлдэ, [...] политикын талаар бэеэ даанхай [...] түлөө тэмсэлдэ Латинн Америк[...] нуудай хүсэлэл оролдолгоо улам [...] гэдүүлжэ байhан тухай шэнэ [...] нууд дуулдажал байhаар. Эдэ [...] нууд тухай телеграф [...] ниие алдангүйгөөр мэдээсэнэ. [...] Америкын оронуудай түрүү [...] олонинтын шухала хуралдаан — [...] Америкын нэгэдэлэй нэгэдэхи [...] Мехико хотодо үнгэрhэн долоон [...] турша соо болобо. Энэ съезд [...] анхарал ехээр татаhан байна. [...] хүдэлмэридэ 16 оронои политич[...] ниитын организацинуудай делега[...] хабаадалсаа. Мүнөөнэй Латинн Ам[...] дэ хабаатай шухала асуудалнууда[...] энэ түбиин гүрэнүүдэй экономич[...] гэдэлгые бэхижүүлгэ, гадаадын [...] кын талаар тэдэнэй баримтала[...] даанхай хараа шугам, байгаалиин [...] гуудта, соёлой болон түүхын үнэт[...] нүүдтэ империализмын хүсэнүүд[...] хүрэлгэhөө хамгаалха гэжэ мэт[...] далнуудаар тэдэнэр шиндхэбэри[...] баталан абаhан байха юм.

Мехикэдэ болоhон хуралдаан [...] риализмда эсэргүү эли бодо [...] жэтэй байба. Съездын делегаду[...] суэлын ба энэ түбиин бусад гүр[...] гадаадын политикын талаар абаh[...] хала хэмжээнүүдые эрид шууд [...] Эдэ гүрэнүүд өөhэдөө бүриму[...] даанхай байдалтай болгохо — [...] баад жэлдэ американ монопол[...] гарта байhан нефтиин промышл[...] тиие гүрэнэй мэдэлдэ оруулха, [...] Кубатай байгуулhан харилсагаа [...] хэ зорилго табина. Урда зүгэй [...] тушаа Холбоото Штадуудай [...] зандаран зонхилолгын политика [...] hаналаар абтаhан шиндхэбэринү[...] хатуу шангаар шүүмжэлэгдээ. СШ[...] конгрессэй худалдаа наймаан ту[...] талан абаhан хуули эрид буруу[...] Энэ хуули хадаа өөhэдынгөө [...] дые монополинуудай дээрмэдэн то[...] hоо абарха гэжэ оролдодог Латин[...] рикын оронуудта нэн түрүү эсэр[...] шэглүүлэгдэнхэй юм. Түс съезд [...] то Штадуудай эзэмдэhэн Панам[...] нал шадархи газар дайдые [...] hөөргэнь бусааха, мүн США-[...] сэрэгэй хүсэнүүдэй бааза түбхин[...] Гуантанамодахи газарые Кубада [...] түргөөр бусааха эрилтэ табиhан [...]

Латинн Америкын оронуудай [...] мическа аша туhые хамтаран [...] гаалхын тулада хүсэлэл оролдол[...] гэдүүлхэ гэhэн эрмэлзэл съезды[...] хэбэринүүд соо мүн лэ эли тодо[...] руулагданхай. Тэрээндэ хаба[...] Латинн Америкын экономическа [...] нэгэдэл — энэ түбиин оронууд[...] эмхидхэhэн экономическа [...] цине бэхижүүлхэ шухала гэжэ [...] лон тэмдэглээ. Энэ экономичес[...] низаци болбол бодотоор бэеэ даа[...] лоходонь эндэхи оронуудта туhа[...]

Арад зондо харша засаг түрэ[...] гүүсэн тэмсэдэг Чилиин патрио[...] аша нүлөөтэйгөөр hаналаа нэ[...] уряалhан үгэнүүд Латинн Ам[...] нэгэдэлэй съезд дээрэ шэнэ хүс[...] зэдэлhэн байна. Хүнэй юрын эр[...] дүүлигээр доромжолдог Чилиин [...] засагаархидтай тогтооhон хари[...] дары болюулха гэhэн эрилтэ энэ [...] бүхы оронуудай правительст[...] үмэнэ тусхай шиндхэбэрээр таб[...]

Л. ЛАТЫ[...]
В. ГОНЧА[...]
Р. КНЯ[...]
(ТА[...]

Телефон телеграф радио
ХИЛЫН саанаhаа

СОФИ

ТҮҮХЭТЭ ХАРАА ШЭГЛЭЛ

ТАСС

КПСС-эй съезд бүхэн совет арадай коммунизм тээшэ дабшаhан замай шухала шата болодог юм гэжэ БКП-гэй ЦК-гай теоретическэ орган — «Ново время» журнал түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. Советскэ Союзай Коммунис партиин съездүүдэй документнүүд, шиндхэбэринүүд марксистско-ленинскэ теориие хүгжөөлгэдэ тодорхой ехэ туhа хүргэдэг. Совет общество хүгжөөлгын эрдэм ухаанда үндэhэлhэн үргэн хараа түсэб табидаг.

КПСС-эй XXV съезд дотоодын политическэ ба уласхоорондын онсо удха шанартай байха юм. Марксистско-ленинскэ hургаалай үндэhэ hуури дээрэ тэрэ түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй үедэ совет арадай туйлаhан зохёон байгуулхы асари ехэ ажал хүдэлмэридэ, коммунистнуудай ба бүхы ажалшадай олоhон дүй дүршэлдэ зүб сэгнэлтэ үгэхэ, коммунизм байгуулгын шэнэ түсэбүүдые хараалха, КПСС-эй ба Совет гүрэнэй гадаадын политическэ ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдые тодорхойлхо юм.

Партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект тухай журнал бэшэхэдээ, совет арадай зохёохы ажал ябуулгын шэнэ шата хадаа нэн түрүүн ажахын ба соёлой байгуулалтын асари ехэ хэмжээнүүдээр, ажалшадай байдалай хэлбэришэгүй hайжаралгаар тодорхойлгодоно гэжэ тэмдэглэнэ.

КПСС-эй XXIV съездhээ хойшо үнгэрhэн табан жэл соо КПСС-эй хүтэлбэри доро совет арад үзэгдөө дуулдаагүй ехэ амжалтануудые туйлаа гээд статья дотор саашадаа хэлэгдэнэ.

КПСС-эй дотоодын политика эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай хэрэгтэ, ээрхэг түримхэйшүүлдэ ба империализмда эсэргүүгээр эдэнэй хэhэн тэмсэлэй аша тулада алба хэдэг гадаадын политикатай таhаршагүй холбоотой юм гээд статья соо тэмдэглэгдэнэ. Энэ политика совет арадай, аха дүү социалис оронуудай арадуудай, бүхы дэлхэйн ажалшадай үндэhэн аша туhада харюусана. КПСС-эй ЦК-гай, ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой эдэбхитэй, сэхэ шууд ябуулгануудые hүүлэй жэлнүүдтэ хэhэнэй ашаар КПСС-эй XXIV съездын гадаадын политическэ хараа шэглэлые бэелүүлгэдэ асари ехэ амжалтанууд туйлагдаhан байна.

СССР-эй ленинскэ гадаадын политика ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёhoop зэргэ оршохо гол ёhонуудта үндэhэлнэ. Хельсинкидэхи зүблөөн дээрэ абтаhан шиндхэбэринүүдэй пункт бүхэниие Советскэ Союз бодото дээрэнь бэелүүлнэ. Экономикын, эрдэм техникын асуудалнуудаар уласхоорондын харилсаае үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ зорилготой ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актын гол ёhонуудые бэелүүлхэ хэмжээнүүд КПСС-эй ЦК-гай проект дотор тодорхойлогдонхой.

ЖЕНЕВЭ

АРАДУУДАЙ ЭРХЭНҮҮДЫЕ ХАМГААЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Хүнэй эрхэнүүдые шиидхэхэ талаар ООН-ой комиссиин 32-дохи сесси эндэ боложо, колониальна ба гадаадын гүрэнүүдэй дарлалта мүлжэлгэ доро байhан арадуудай өөhэдөө өөhэдыгөө тодорхойлhон эрхэ хангаха тухай асуудалые хаража үзэhэн байна.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, Урда Африкын расистнуудай ба гадаадын хүлhэншэдэй отрядуудай зэбсэгтэ добтолго хэhэнhээ уламжалан, Анголын Арадай Республикада тохёолдоhон байдалые сесси дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэбэ.

Урда Африкын Республикын үндэhэ яhанай нлгаа гаргадаг захиргаанай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, харини оронуудай хүлhэншэдэй бэеэ даанхай байдалтай болоhон Анголодо добтолго Анголын газар дээрэ колониальна засаг захиргаание үлөөжэ, өөhэдөө өөhэдынгөө тодорхойлхо гэhэн хуулита эрхэеэ эдлэхэдэнь Анголын арадта тойбо татаха hэдэлгэ хэнэ гээшэ.

Социалис оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, империалис хүсэнүүдэй тухиралга дэмжэлгээр ЮАР-ай харкис хүсэнүүдэй хорото муухай ябуулгануудые хэдэг тухайнь тодорхой баримта жэшээнүүдээр харуулhан байна. Империалис хүсэнүүд, мүн маоистнууд ООН-ой Уставые бүдүүлигээр хазагайруулан, ЮАР-та дэмжэлгэ үзүүлхэдэнь, тэрэ Африкын бэеэ даахан гүрэндэ — Анголодо эсэргүү ээрхэг түримхэй дайн хэнэ.

СССР-эй делегациие толгойлогшо В. А. Зорин үгэ хэлэхэдээ, өөhэдөө өөhэдыгөө тодорхойлхо талаар арадуудай эрхэнүүдые бэелүүлхын, колониальна оронууд ба арадуудта бэеэ даахан байдал саг дары олгохын түлөө Советскэ Союз хэлбэришэгүйгөөр тэмсэнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

НРА-да эсэргүүгээр Урда Африкын расистнуудай хэhэн ээрхэг түримхэй ябуулгануудые Советскэ Союз эрид буруушаана. ЮАР-ай зэбсэгтэ хүсэнүүдые, хүлhэншэдэй отрядуудые Анголоhоо дары түргөөр, үгы дуугүйгөөр гаргаха эрилтэ Африкын олонхи оронуудтай хамта Советскэ Союз табина.

ЛОНДОН

Таарамжатай хараа түсэбүүд

ТАСС

Советскэ Союзай, Англиин хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо Москвада үнгэргэгдэhэн хөөрэлдөөнүүдhээ хойшо тэбхэр жэл үнгэрбэ. Энэ жэлые амжалтатай hайн жэл байгаа гэжэ хэлэжэ болоно гээд Англиин худалдаа наймаанай министр Питер Шор мэдүүлээ. Великобританиин премьер-министр Г. Вильсонэй Л. И. Брежневтэй, совет бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалганууд англо-совет харилсаанай хүгжэлтэдэ, тэрэ тоодо худалдаа наймаанда шэнэ шата нээhэн байна.

СССР-эй ба Великобританиин хоорондохи экономическа, промышленна харилсаае хүгжөөхэ Москвада гар табигдаhан удаан болзорой программа, мүн эрдэм, техникын талаар харилсаа тогтоохо программа бодото дээрээ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаан улам үргэдхэгдөө.

ЛАГОС

Нигеридэхи байдал

ТАСС

Бүлэг сэрэгэйхидэй урбалта хэхэ гэhэн hэдэлгэ дарагдаа гээд Нигериин федеральна сэрэгэй правительство радиогоор соносхоо.

Мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэhэнэй ёhoop, Нигериин правительствэдэ үнэн сэхэ полици ба зэбсэгтэ хүсэнүүд орон доторхи байдалые хинажа байнхай. Гэбэшье урда тээнь бүхы орон дотор соносхогдоhон комендантска час болюулагдаагүй байhаар. Ороной аэропортнууд хүдэлнэгүй, хилэ хаагданхай.

ВАШИНГТОН

Президентын шиидхэбэри

ТАСС

Конгрессэй hайшааhан хуулиин проектдэ президент Дж. Форд хориюул табиба. Байгша ба удаадахи финансын жэлнүүдтэ ниитын хүдэлмэриин программые үргэдхэлгэдэ 6,1 миллиард доллар hомолхые энэ хуулиин проектээр хараалагдаhан байгаа. Энэ хэмжээ баталан абалга 600—800 мянган хүниие ажалтай болгожо, мүнөө хүдэлмэригүй болоод байhан 7 миллионhоо үлүү американецуудые үсөөлхэ аргатай байгаа гэжэ хуулиин проектын авторнууд тоолоно.

Энэ хэмжээн «яаха аргагүй үнэтэй байна» гэжэ Дж. Форд конгрессэй хүтэлбэрилэгшэдтэ эльгээhэн бэшэг соогоо мэдүүлбэ.

Сентябриин 30-да дүүрэхээ байhан финансын энэ жэлдэ Пентагоной эрилтэ хэрэглэмжэдэ 112,3 миллиард доллар hомолхо тухай конгрессэй hайшааhан хуулиин проектдэ президент урда тээнь гар табяа hэн гээд мэдээсэгдэhэн юм. Энэнь хадаа Холбоото Штадуудай түүхэдэ эгээл ехэ сэрэгэй бюджет болоно.

КОТОНУ

НИГЕРИДЭХИ УШАРАЛ ТУХАЙ

ТАСС

Нигеридэ гүрэнэй урбалта февралиин 13-да хэгдэбэ гээд Лагосой радио мэдээсэбэ. Бүхы орон дотор үдэшын 18 часhаа үглөөнэй 6 час болотор комендантска час соносхогдонхой. Нигериин бүхы хилэ хаагданхай, далайн портнууд ба аэродромууд хүдэлнэгүй гэжэ Лагосой радио дамжуулба.

Унагаагдаhан гүрэнэй толгойлогшо Муртала Мухаммед ба тэрэнэй правительствын гэшүүдэй хуби заяан тухай юуншье мэдэгдэнэгүй. Обороной ба полициин министрнүүдhээ бэшэ правительствын бүхы гэшүүд, мүн бүхы штадуудай губернаторнууд тушаалhаа бүүлгэгдээ гээд радио мэдээсэбэ.

Хуушан тушаалдаа үлэбэшье, даб дээрэ мэдэлдэнь байhан хүнүүдтэ ямаршье захиралта үгэхэгүй гэhэн зааабари ехэ зиндаагаан бүхы офицернүүдтэ үгтөө.

Город соо аалин намдуу. Дэлхэйн бусад оронуудтай телефоной, телеграфай холбоон хэгдэhээр.

Нүгөө талаhаань, Лагосто буhалгаа үүдхэhэн сэрэгшэд ниишэ тиишэнь тараагдашоо гэжэ Энугу хотодо байдаг сэрэгүүдэй штабай начальнигай үмэнhөө эндэ мэдээсэгдэhэн байна.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖ[...] ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортло[...] февралиин 11-дэ үнгэргэгдэhэн [...] тиражай дүнгүүдые Спортивнэ [...] главна управлени соносхобо.

«Спортлото»: Южно-Сахалинск[...] до ажаhуудаг хүн зургаан номер [...] 5.000 түхэриг абаха болобо. Табан номер таага[...] 2.660 түхэриг (124 карточка), дүрбэн номер та[...]нүүд — 45 түхэриг (7.365 карточка), гурбан [...] таагшад 3 түхэриг абаха болобо (146.159 карточ[...]

«Спортлото-2»: Нэгэшье хүн зургаан номер [...] Табан номер таагшад — 2.780 түхэриг (58 карточ[...] бэн номер тааhан хүнүүд — 60 түхэриг (3.218 [...] гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха (58.310 кар[...]

Зургаадахи тиражай шүүбэри февралиин 22-hо[...] тын 22 болотор түлэгдэхэ юм.

(ТА[...]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Абаhан хүрьгэдаа бултыень түлжүүлхэ» — түрүү бэшэг. «КПСС-эй XXV съездые угтуулан» — суглуулбари. БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ.

Хоердохи хуудаhанда. «Үгын хүсэн, үндэр хэрэг» — В. Васильевай статья. «Партиин түсэб — арадай хэрэг» — Н. Беспаловай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаhанда. «1.100 мэргэжэлэй алинданшье hурыт» — АПН-эй материал. «Уласхоорондын шэнжэлэл». Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Олимпиин үбэлэй XII наадан». Врачай хөөрөөн. Нютаг нютагай hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 08.30 — «Щорс» — уран hайханай фильм. 10.20 — Забhарлалга. 10.30 — Москвадахи СССР-эй арадай артистнар Станиславскиин ба Немирович-Данченкын нэрэмжэтэ хүгжэмтэ театрай баледэй артистнуудай концерт[...]тэ). 11.00 — «[...] гуули». 11.30 — «[...]нын выставкэ» [...] 12.00 — Шэнэ hон[...] — Олимпиин үбэлэй [...] данай дүүрэлгэ [...] 13.40 — «Н. Ш[...] вальснууд» (уагэтэ). [...] «Сионизм: мэхэ гохо [...]то баримтанууд» [...] 14.45 — «Строговы[...]хи сери). 15.50 — [...]лалга. 16.00 — «Х[...]шэнэй hэшхэл» — [...] 16.30 — «Трембита» [...] hайханай фильм [...] 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — [...]никэ ба ургаса» [...]рөөн. 19.50 — Шэнэ[...]

«Орбита». 19.00 — [...]низм: мэхэ гохо ба [...] баримтанууд». 19.[...] Олимпиин үбэлэй XII [...]най дүүрэлгэ. 21.00 [...]нэ hонин. 21.15 — [...]вы» (5-дахи сери). [...] Забhарлалга. [...] «Трембита» — [...] 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГ[...]

«Орбита». [...] «Эжын hургуули». [...]

Улаан-Үдэ. 19.[...] «Уласхоорондын [...] (буряадаар). 19.20 — [...]визионно hонин. [...] «Дэлхэйн капиталис[...] хүндэ хүшэр саг ба [...]дөөн» (буряадаар). [...] «Буряад уран зохёо[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]